

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 27 JUNI 1920.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

EN TYSKA I SOVJETRYSSLAND.

Målarinnan Annemarie Kruse-von Jakimow och hennes upplevelser under krigsåren.

Av BEATRICE ZADE.

BLAND TYSKLANDS moderna konstnärinnor finns det en, som varit med om märkvärdiga ting och sedan förstått att återge dem både i skrift och bild på ett sådant sätt, att de göra outplånligt intryck på hennes boks läsare och åskådaren framför hennes tavlor.

Annemarie Kruse-von Jakimow är dotter till en känd tysk bildhuggare. Hon växte upp i en lycklig familjekrets i Berlin och fick vid tretton års ålder tillbringa en vinter i Florens. Där vaknade hennes konstnärinstinkter, och hon fattade ett oryggligt beslut att bli målarinna. Under den därpå följande långa studietiden i Dresden och Paris visade det sig, att hon ägde stor begåvning. Henri Matisse och den tyska målaren Ida Gerhardi blevo hennes lärare i den franska huvudstaden. Till rådgivare och trofast kamrat fick hon där dessutom en ung rysk konstnär, Igor von Jakimow, vilken år 1912 blev hennes man.

I början fortsatte makarna sitt arbete i Paris och vistades sedan någon tid på familjen Jakimows ryska gods, där fru Annemaries svärmor då ännu förde styret. De unga tu trivdes emellertid icke i tsarrikets tryckande atmosfär, utan bosatte sig snart i Tyskland, fast beslutna att genom ihärdigt arbete skapa sig en existens. De hyrde sig ett litet lanthus, Mariebrunn vid München, där deras första barn föddes våren 1914. Från sommaren samma år avled herr von Jakimows mor, och han måste bege sig till Ryssland för att ordna arvsangelägenheterna. Några veckor efter hans avresa bröt kriget ut.

Annemarie von Jakimow är en stark personlighet. Hon vet alltid precis vad hon vill och förstår också att med klok energi driva igenom det. Varken vid valet av yrke eller vid sitt giftermål hade hon låtit anhörigas invändningar eller yttre svårigheter inverka på

Annemarie Kruse-von Jakimow med sina barn.

sig. Hennes klara och trofasta natur revolterade nu bestämt emot "ödet", vilket i världspolitikens skepnad tycktes ha för avsikt att skilja henne från den älskade maken. Alla förbindelser mellan Ryssland och Tyskland voro avbrutna. Och fru Annemarie mistroddes djupt sina bekantas samstämmiga försäkringar, att kriget skulle räcka ett par veckor. Hon tog den fem månader gamle Igor

på armen och en ränsel på ryggen, sade farväl till mor, hem och fädernesland, slog dövörat till för alla varnande stämmor och reste.

Det blev en långvarig och äventyrlig färd. Men oro och plikt känsla beväpnade den unga tyskan med mod och krafter. I Schweiz fick hon visshet om att hennes man inkallats till hären och redan nu befann sig vid den ryska fronten. Den underrettelsen drev henne oemotståndligt framåt genom tusen svårigheter. På omvägen över Italien och Turkiet lyckades hon omsider komma fram till Moskwa.

En egendomlig tillfällighet gjorde, att hon där genast vid ankomsten fann sin man, vilken träffats av en fientlig kula och befann sig på lasarettet. Men återseendet vid sjukbädden blev icke slutet på lidandets tid, utan tvärtom början till en ännu förfärligare. Så snart herr von Jakimow kunde resa, begav sig familjen till sitt gods, Polotibnoje i provinsen Rjäsan, många mil från närmaste stad. Där stannade fru Annemarie med lille Igor kvar även sedan hennes man tillfrisknat och återvänt till sitt regemente. Under tre långa år arbetade nu den unga kvinnan med storartad självövertinnelse och själstyrka för att rädda familjegodset från förfall och undergång. De ryska bönderna, vilka i sin nya härskarinnas framför allt sågo en "utböling", sökte på allt sätt förinta hennes mödors lön. Det var i själva verket en strid mellan gott och ont, sanning och lögn, ädel bildning och beklagansvärd råhet, mellan rättskaffens strävan och förbrytelsens frätande kräftsador, som dagligen utkämpades där borta på den stora ociviliserade slätten. Fru Annemaries belägenhet var ofta mycket farlig. Hennes fiender hade krigstidens oordning, snart också revolutionens upplösande element på sin sida. Efter freden i Brest-Litovsk och bolsjevismens se-

ger blev Polotiobnoje plundringens rov och uppdelades efter kommunistiska principer.

När herr von Jakimow omsider entledigats från krigstjänsten, fann han hustru och barn utan hem eller existensmedel. Genom allehanda tillfälligt arbete måste sedan makarna under ett helt år förtjäna sitt uppehälle. De hade flytt till den lilla staden Skopin, och medan revolutionens vågor gingo högt, föddes där deras andre lille son. Mitt under kampen för dagligt bröd och trots ständigt överhängande livsfara arbetade fru Annemarie med seg, oförskräckt målmedvetenhet för att med man och barn kunna återvända till Tyskland. Efter oräkneliga hinder lyckades det verkligen familjen von Jakimow att komma över gränsen i november 1918. Strax efter Tysklands kapitulation och kejsarrikets fall ankommo flyktingarna till Berlin, där de nu äro bosatta.

Det finns knappast någon smärta, förödmjukelse eller ängslan, ingen kroppslig eller själslig nöd som Annemarie von Jakimow icke fått göra bekantskap med under de fyra krigsåren. Hon har skildrat sina upplevelser i boken "Der Gutshof Jakimow" (Ullstein & C:o Verlag, Berlin 1919), och först när man läst den, förstår man riktigt hur det varit möjligt för henne att oskadd gå igenom allt detta svåra. Vilken kvinna som helst skulle icke kunnat det.

Fru von Jakimows bok har väckt stort uppseende både i Tyskland och de länder, till vilkas språk den redan översatts. Och den förtjänar till fullo de ample lovord den fått, både på grund av de starka situations- och miljöskildringar den ger och ur konstnärlig synpunkt. Stilen är så enkel och flärdfri, framställningen så sann och livsvarm och kompositionen så klar, att endast äkta konst och en harmonisk personlighet kunnat åstadkomma något sådant. Händelserna äro visserligen utan ringaste överdrift flätade kring författarinnans eget öde; men det hela ger likväl en levande och förvånansvärt översiktlig bild av förhållandena i Sovjetryssland. Bland mängden av "krigslitteratur" är denna bok en av de få, som ha varaktigt värde.

I samtal och brev framhåller fru von Jakimow ofta, att hon endast "genom en tillfällighet" uppträtt som författarinna. Hennes verkliga och naturliga uttrycksmedel inom konsten är färgen. "Måleriet fånglar hela mitt intresse", påstår hon. Likväl är det otvivelaktigt, att ett djupt inre sammanhang existerar mellan hennes bok och hennes målningar.

Att motiven till de sistnämnda i allmänhet tagits ur den ryska omgivningen, är väl härvidlag av underordnad betydelse. Men just i den ryska "ensamheten", medan fru von Jakimow kände sig avskuren från allt, som var hennes hjärta dyrbart och förtroget, fann hon vägen till sitt personligaste, fattade sitt eget innersta väsen. Under lidandets och skräckens långa månader mognade hon snabbt, icke

Man säger: Kvinnan är svag, hon förmår ej bära sorger och bekymmer. Osanning är det: Kvinnan är lika stark som mannen — kanske starkare.

SÖREN KIERKEGAARD.

Ryska skolflickor. Oljemålning av Annemarie Kruse-von Jakimow.

Visa.

DET ÄR NÅGON som tänker på mig
därute i världen vid,
och jag känner mitt trötta hjärta
uppfyllas av stilla frid.

Det är någon som önskar mig lycka
därborta i fjärran land,
och mitt vilsna hjärta anar
en källa vid öknens rand.

Det är någon som smäler mot mig,
jag vet inte var eller vem,
men mitt hjärta får mod att söka
på nytt efter vägen hem.

GUNNAR HEDE.

Rysk bygata i vinterstämning. Oljemålning av Annemarie Kruse-von Jakimow.

blott som människa, utan som konstnärinna. Före kriget hade hennes talang endast visat utvecklingsmöjligheter och teknisk färdighet. I Ryssland målade hon under lugnet mellan stormarna sina första till uppfattning och uttryck fullkomligt självständiga verk. Efter återkomsten till Tyskland har hon sedan ständigt gått framåt, och numera erkännes allmänt, att Annemarie Kruse-von Jakimow är en av de främsta bland Berlins unga målartinnor.

Till och med sin mans inflytande har hon nu i sin konst glidit undan. Igor von Jakimow är en allvarlig, dugande konstnär, vilken för länge sedan gjort sig ett namn både som tecknare och skulptör. Makarna anordna emellanåt gemensamma utställningar. Mellan deras verk kan man emellertid knappast finna någon annan likhet, än att de alla vittna om samma generations strävande. Varken man eller hustru har något konstnärligt program. De följa endast sin fria personlighetskänsla och ta verkligheten omkring sig på allvar. För dem är konsten icke skämt och tidsfördriv, utan ärligt arbete och livsinnehåll.

Annemarie Kruse-von Jakimows tavlor få ej anses som egentliga kompositioner, då de alltid i mer eller mindre hög grad ansluta sig till naturen. Men å andra äro de starkt stilerade och ha sällan målats färdiga inför anblicken av föremålet. Till och med ett föga skolat öga ser genast, att en sann och modig personlighet tolkar egna tankar i dessa obrutna linjer, dessa rena, starka färger.

Det här avbildade landskapet är en kvällsstämning från den iskalla ryska vintern. Himlen lyser genomskinligt grönaktig mot husens djupblå skuggor. Bygatan med sina snöhöljda små hus av röd tegel återger nästan hela färgskalan, och den förfallna stugan till vänster skimrar guldglänsande genom brytningen mellan snöns vithet och de halmmassor, vilka tjäna som skydd mot kölden. Utan tvivel ett stycke äkta ryskt land!

Och lika äkta verka de två ryska skolflickorna i brokiga helgdagskläder. Den ena är blond, den andra mörk, men bådas ögon tala samma språk, berätta om hunger, elände och alltför tidig kunskap om livets skuggsidor. Dessa tärda, brådmogna drag lämna en mycket innehållsrik kommentar till den ryska bondkaraktern, denna blandning av slughet och enfald, grymhet och godmodighet, som vi alla lärt känna i den ryska skönlitteraturen, framför allt i Gorkis memoarer. Knappast någon har emellertid skildrat den så plastiskt åskådligt, så mänskligt förstående och framför allt med så säker blick för orsak och verkan som Annemarie von Jakimow. Hennes konst är alldeles särskilt belysande för våra dagars sociala omvälvningar.

"Der Gutshof Jakimow" lär inom kort komma att översättas till svenska. Det är väl otvivelaktigt, att boken även i Sverige skall finna en stor, intresserad läsekrets.

Mannen kan icke äga något bättre än en god hustru, — och ingenting sämre än en dålig.

SIMONIDES.

Av det vackra könet skall en man begära allt eller intet.

C. BERNHARD.

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA-DI-ON — Vetenskapligt

Grånad botas och förhindras. Pris pr burk 3: 50.

CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 170 76
Allm. tel. 146 29

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6: —.

Vid havet. Skiss av Agnes von Krusenstjerna.

HAVET STORMADE IN MOT STRANDEN i vitskummande vågor. Med en orms väsande ljud slogo vågorna långt upp på sanden och sjönko åter tillbaka i långa sugande andetag. Vid horisonten jagade de mörka molnen varandra, och om någon gång en solstråle bröt fram slogs den i stycken, och vattnet fick en glans som av smältande guld. Så hade stormen fortgått i ett par dygn. Den, som vågade sig utomhus, fick ögonen fulla av yrande vit sand, och måste kämpa av alla krafter mot blåsten för att ej falla omkull.

De gamla fiskarena samlades i sina tjocka tröjor och sydväster nere vid stranden och skakade betänksamt på huvudena. Vad skulle det bli med detta? Men fiskarhustrurna satte på kaffepannorna och vid det doftande kaffet berättades otaliga historier om föregående års stormar. —

De kommo gående i skydd av fisklägets små stugor. Då de kommit till ett hörn, där blåsten vräkte på, hade han stuckit sin arm under hennes, och när de sedan kommit in på lugnare ställen hade de fortsatt att tysta gå arm i arm.

De voro ett par fördröjda sommargäster, och nu tänkte de vänta ut stormen för att göra hemresan med ångbåt.

Mannen gick tyst och tänkte på, vilken underlig tillfällighet, som fört dem tillsammans under sommaren. Under vintern umgingos de, men träffades mycket sällan. Han var gift och upptagen av sin tjänstgöring, och hon, nåja, av något oförklarligt skäl undvek hon honom, och nu hade de nästan kastats i varandras armar här på den lilla badorten. Han mindes vilken sprittning av glädje han känt, då hon kommit emot honom en dag på sanden. Hennes vitklädda gestalt hade avtecknat sig så vackert mot den blå himlen och havet, och han mindes hennes snabba mjuka gång som han alltid älskat, därför att den kom honom att känna, att hon var den yngsta person, han någonsin träffat. Han såg ned på henne och i samma ögonblick såg hon upp. Hennes ögon voro ljusst blå, men kunde skifta i alla nyanser. Ovillkorligt tryckte han hennes arm närmare intill sig. Hon stannade.

"Hör", sade hon.

Det var havet, som röt som ett vilddjur. De mindes, hur de förut under de milda somrardagarna hört havet slå mot stranden; då hade det låtit som det ljud man hör, då man lägger örat till snäckan, milt, sövande. De hade vaknat vid det om mornarne, och det hade förföljt dem in i deras drömmar om natten.

"Vi bo inne i en stor snäcka", hade hon sagt en eftermiddag, då de gått vid stranden och sett vågsvallet föra aftonsolens röda skimmer mot land.

"Hur länge skall detta räcka?" hade han då tänkt, och nu berodde det endast på stormen, när de skulle skiljas.

De kommo fram till det lilla hotellet, som mer påminde om en fiskarstuga än ett hotell, och gingo hastigt genom matsalen där fåtalet gäster redan samlats. Deras rum lågo helt nära varandra och båda vette utåt havet. De blevo stående vid hennes dörr, som hon hastigt öppnat. När de sågo in, upptäckte de, att havet stänkt upp på fönstret och utefter fönsterrutan pärlade oupphörligt stora droppar, som om det regnat ute.

Han visste, att han nu borde gå in i sitt rum, men blev ändock stående. Hon såg på honom med en litet undrande blick. Hennes

ansikte var friskt och rosigt av blåsten och ögonen strålade. Det föreföll honom, som om stormen därute sopat bort alla minnen i hans eget hjärta. Han glömde sin hustru och sin lilla gosse därhemma, nuet rymde endast denna ljuva flicka med hennes unga syn på tingen och hennes glada skratt.

Han märkte att hon darrade. Varför darrade hon? Han forskade ivrigt i hennes ansikte, som om han plötsligt fått se något oförklarligt, han icke förut lagt märke till.

"När stormen upphört, fara vi hem", sade hon med sin flickaktigt klara röst.

Ingen av dem visste efteråt, om det var hon som kastat sig i hans armar, eller om han tagit ett steg framåt och slutit henne i sin famn. Han drog henne in i rummet och stängde dörren. Under den tid de varit tillsammans hade inga smekningar förekommit. Mången gång hade han hårt slutit sina händer för att hålla dem i styr, och nu låg hon där i hans famn, darrande, kämpande med gråten, men tryckande sig intill honom, som om han vore den enda i världen, i vilkens famn hon kunde fly. Alla de smeknamn, som under den gångna tiden samlats inom honom, tumlade nu som yra och rusiga av glädje över hans läppar. Hon lade plötsligt sin hand över hans mun.

"Inte mer", sade hon leende. "Hör på havet."

Och de sutto tysta och hörde på vågornas dån och på stormen, som visslade om knutarna och skakade fönsterrutorna. Och alltjämt runno tunga, klara vattendroppar utanför fönsterrutan.

Han kysste åter och åter hennes mun.

"Nu är du min och jag är din", sade han. "Att jag kunnat leva så länge utan dig. Men du har aldrig varit vänlig mot mig, och till sist trodde jag, att du ej tyckte om mig."

"Tyckte om." Hon skattade högt.

Plötsligt gjorde hon sig fri från honom, kröp upp i soffhörnet och knäppte händerna om knäna. Hon log emot honom, log sitt öppna, glada leende, och han kände, som om detta ej var ärligt spel. Han var så mycket

äldre och mera erfaren, och hon hade med ett barns oförsiktighet gått rätt i hans famn.

"Jag har alltid älskat dig, åtminstone länge — länge."

Hon sträckte ut händerna liksom för att mäta upp en tidlängd. Han tog den ena handen och kysste den, och hon lät den vila i hans medan hon fortsatte.

"När jag var en liten flicka, kom du så ofta i mitt hem, och jag fick rida på ditt knä, och ibland satt jag på din rygg och vi galopperade runt matsalsbordet. Minns du?"

Jo, han mindes. Han såg för sig en liten ljushårig flicka, som han ofta lekt med.

"Det var du, det var alltid du", sade hon med blicken i hans. "Sedan, när jag blev äldre, svärmade jag för dig i smyg. Jag skrev tjocka dagböcker fyllda med ditt namn och många svärmiska funderingar, men du värdigades aldrig se mig."

"Du var så ung", sade han urskuldande och log mot henne, "och jag höll just på att förlova mig."

"Ja, det var just det. Jag var inte för dig. Du skall inte tro, att jag ej haft andra."

Hon skrattade muntert och han kände ett sting av svartsjuka. Hon smög sig åter intill honom.

"Men jag återvände alltid till dig."

"Vi kunna inte hjälpa det", sade han och såg över hennes ljusa hår mot havet. "Vi kunna inte hjälpa det. Det är ödet."

Hon viskade tätt vid hans bröst:

"När stormen upphör, måste vi skiljas."

"Lilla, lilla flicka", sade han häftigt. "Hur kan du bara tro, att vi kunna skiljas nu."

"Men vi måste — det är inte rätt."

Stormen slet plötsligt upp fönstret, och vind och saltvatten stormade in i rummet; de sprungo upp. De fingro arbeta en stund, innan de fingro igen fönstret, och haken påsatt. Hon stannade ett ögonblick och såg ut över havet. Han stod tätt bakom henne.

"Vi resa båda", sade han.

"Men stormen", invände hon.

"Vi resa när den upphört."

"Hem?" det kom som ett ångestrop.

"Nej — Nej, det kunna vi inte, det är för mycket begärt. Vi resa långt bort, du och jag."

Han talade som en människa, som plötsligt blivit utom sig. Hela hans regelrätta, välordnade liv steg upp framför honom. Det var, som om det kastat en snara om hans hals, och nu bara väntade på rätta ögonblicket att draga till.

"Hem, vad är det för ett hem, där inte du finns, lilla älskade!"

Hon skälvde till, där hon stod. Var det icke efter detta ögonblick hon i så många år längtat? Det var, som om hennes vilja långsamt smalt bort. Hon hade älskat honom så länge, mycket längre än någon annan, mycket längre än den andra, som väntade honom. Det var icke hans ord, som tog henne. Hon hörde knappast, vad han sade. Hans ord nådde henne som långt bortifrån, från andra sidan det dånande havet. Men det var hans närhet. Det var medvetandet om, att hon endast behövde sträcka ut handen för att hon åter skulle ligga i hans famn och känna hans läppar mot sina, medvetandet om att han var kraften och styrkan, och hon endast en liten flicka, vars största glädje det skulle bli att vara honom till behag.

Hon vände sig om.

Ärade halvårs- och kvartalsprenumeranter

behagade omedelbart förnya prenumerationen för det nya halvåret till undvikande av avbrott i expeditionen. Samtliga halvårsprenumeranter erhålla även i år gratis

IDUNS JULNUMMER

för vars utmärkta litterära innehåll vi förvärvat oss bidrag av de bästa författare såsom Bo Bergman, Ellen Key, Selma Lagerlöf, Ellen Lundberg-Nyblom, Johan Nordling, Anna Wahlenberg, Fredrik Vetterlund, Anders Österling, Vera v. Kræmer, Hans Dhejne, Fredrik Nycander, Carl Svenson-Graner m. fl.

På grund av det oerhört stegrade papperspriset kostar tidningen för halvår kr. 8,25, kvartal kr. 4,25, lösnummer 35 öre.

Prenumerera genast!

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

"Jag — — jag — — kommer —" sade hon, "bara stormen — —"

Längre hann hon ej, ty då han såg ljuset i hennes ögon, slog han armarna om henne och lade hennes huvud mot sitt bröst.

Det gick en natt, det gick en dag. Stormen fortfor att jaga moln och brusande vågor framför sig.

De voro en förmiddag sysselsatta i hans rum med att packa. Började man bara packa skulle nog stormen rätta sig därefter! Och nu höll hon på att lägga ner en del av hans kläder. Hon hade en helt moderlig min, som narrade honom att skratta. Han satt på skrivbordet och slängde med benen och rökte pipa. Hon höll upp ett par strumpor i en grann, blå färg och ruskade på huvudet.

"Hur kan man nu slita sådana stora hål på sina strumpor", sade hon. "Du blir trevlig att sköta."

Skrattande blåste han ut ett rökmoln, som för ett ögonblick alldeles insvepte honom, och slog med handen för att jaga bort det.

"Jo-o du", log han och knackade med pipan mot bordet. "Och detta är bara början!"

Hon drog fram en liten kappsäck, som stod bredvid kofferten och tog upp de få saker, som funnos kvar för att sedan packa om dem ordentligt. Han var sysselsatt med sin pipa och såg ej på henne, men plötsligt förvånade tystnaden i rummet honom, och han såg upp. Hon stod på knä vid kappsäcken och höll något i handen, men han kunde endast se hennes nacke och en massa ljusst hår. Då smög han sig fram på tå och böjde sig över henne med ett leende. Men leendet upphörde hastigt. Hon vände sig om och sade med en liten darning på rösten:

"Din hustru!"

Det var ett fotografi, hon höll i handen, ett fotografi från hans förlovningstid. Hans hustru stod med händerna på ryggen och såg leende rätt framför sig. Det var utan tvivel ett vackert ansikte. Ett av dessa ansikten man ej så lätt tröttnar på och som aldrig en fotografi kan göra full rättvisa åt, därför att det ständigt skiftar uttryck. Flickan kände så väl detta utseende, men på sista tiden hade hon ej tänkt därpå.

Hans hustrus porträtt! Det var ju så naturligt, att han skulle ha det med sig på resor. Kanske hade han haft det på nattduksbordet och lagt ned det för hennes skull. En lång stund var det tyst i rummet. Så tog han sakta fotografiet ur hennes hand och lade ned det i kofferten. Men stämningen från nyss var försvunnen. Hennes ögon hade fått en skugga.

Tyst fortsatte hon att packa. Han stod vid fönstret och kände sig helt missmodig. Det var inte så behagligt för honom heller, att just nu få se denna kvinna, han minst av alla ville minnas. Då kom hon fram och stack sin arm under hans.

"Det är inte bra", sade hon sakta.

Hon såg upp till honom, och han genomförs av en jublande känsla av tacksamhet över att hon nu var hans. Så småningom skingrades molnet och deras glädje tog åter ut sin rätt.

Han hade varit ute ur rummet för att leta reda på en packrem, då han kom in igen i rummet låg hon framstupa över sängen och grät. Han sprang fram. "Men kära, vad är det?"

Hon ville icke se upp. Hon höll något tätt tryckt i sin famn, som hon ej ville visa honom. Inga böner, inga smekningar hjälpte. Hon snyftade med bortvänt ansikte. Slutli-

Fru Maria Skytte död.

FRU MARIA SKYTTE I MALMÖ, SOM så hastigt och oväntat avlidit, hörde till de kvinnor, för vilka ställningen som husmor i ett stort och gästfritt hem synes rent av självfallet förenas med en allmän generositet utåt, ett varmt intresse för alla, som behöfve hennes hjälp.

Fru Skytte, maka till f. borgmästaren i Malmö Wilhelm Skytte, hade utgått ur en av stadens mera bekanta köpmannasläkter, den Ståhleska, och i denna den gamla köpmanna- och ämbetsmannastadens miljö, där hon alltså hade djupa rötter, var hon en ovanligt högt skattad och allmänt avhållen personlighet och en kvinna, som utövade en vittomfattande social verksamhet. Över huvud taget sattes knappast något socialt och filantropiskt arbete av större betydelse i gång i Malmö, utan att borgmästarinnan Skytte var bland de ledande och drivande — försynt i sin hjälpsamhet och driftig i sin organisatoriska kraft. I t. ex. föreningen "De gamlas vänner" var hon den ledande själen, i Röda korsets Malmökreus var hon ordf., för "Barnens dag" var hon alltid en av "stöttepinnarna", och dessutom tog hon verksam del i kvinnligt föreningsliv av mera allmänt kulturell art.

Borgmästarinnan Skytte var vid sin död 60 år gammal. Hon saknas av vida kretsar i den stad och den landsdel, där hon verkade. Närmast sörjes hon av sin make och en fosterdotter.

gen lade han armen om hennes liv, och drog sakta fram hennes motsträviga hand. I det samma han fick tag i hennes hand, släppte hon det, hon så krampaktigt hållit fast.

Det var en blå trähäst. En sådan där liten klumpig trähäst man får köpa på marknaden, med raka, jämntjocka ben, och ett tjurskalligt huvud och en röd sadel. Den låg nu på golvet framför dem med benen i vädret.

Hon såg på mannen ett ögonblick och gick så sakta ut ur rummet.

Han blev sittande på sängkanten och stirrade på den lilla blå trähästen. Minnena började fladdra förbi hans ögon.

Det är vid avresan. Pappa står redan i

resultern och har lagt handen på dörrvredet och ser sig om en sista gång för att förvissa sig om att han ej glömt något. Då kommer hans lilla gosse springande med glada, skratande ögon, och i handen håller han den blå trähästen. "Det är Bobo's egen", förklarade han och börjar syssla med pappas ficka. "Den skall följa pappa på resan." Och han ger sig icke, förrän pappa lovat att taga den med sig.

En annan gång. Pappa kommer in i den vita barnkammaren. Han har arbetat hela dagen, och är trött och nedstämd. Månskenet faller i en bred vit stråle över den lilla sängen, och lyser på barnets rosiga ansikte. I sömnen håller han tätt tryckt i sin famn den blå trähästen. Och pappa blir länge stående och ser på de två, gossen och trähästen.

Han tog sig över pannan med ett plågat uttryck.

"Och jag svek dig", mumlade han.

Han började gå fram och tillbaka, och var gång han gick förbi trähästen, såg han tankfullt på den. Den låg där som symbolen för allt det barocka en barnslig fantasi kan rymma. Vilken annan än ett litet barn kan fästa sig vid en blå häst med röd sadel, raka ben och det tjurskalligaste huvud man kan tänka sig. Vad bryr sig barnet om, att det i verkligheten ej finns några blå hästar. Dess värld är sammansatt av de besynnerligaste saker, som en vuxen ibland endast skådar i sina drömmar.

"Jag lovade ju att komma tillbaka med trähästen, lovade det alldeles säkert", sade han för sig själv, och tog ömt upp hästen och stoppade den i fickan. "Han sade uttryckligen: 'Pappa måste ha hästen med sig'. Annars ramlar väl hela hans lilla värld, om både pappa och hästen uteblir." Och han slog leende på fickan, där hästen låg.

Han gick in i det andra rummet. Det var tomt. Gripen av en plötslig aning tog han sin hatt och sprang ut i stormen. Han strävade fram till stranden. "Hon måste ha gått ned till havet", tänkte han, men nere vid stranden fanns hon ej. Då började han springa framåt, kämpande mot blåsten. Vågorna stänkte över honom och det vita skummet sköljde gång på gång över hans ansikte. Borta vid horisonten brann solen som en väldig, röd lusteld.

Hon stod framför honom, innan han hunnit se var hon kom ifrån. Hon fog tag i hans arm och de började gå utmed havets sida vid sida.

"Vet du varför stormen aldrig upphör?" sade hon med låg, upprörd röst. "Det är därför, att du och jag tänkt rymma med varandra — rymma ifrån din lilla gosse och hans blå trähäst?"

"Barnsligheter", sade han barskt. Men hans egen rörelse var så stor, att han knappt kunde tala.

"Jag tror det. Jag tror det", ropade hon ut i blåsten. "Det må vara hur barnsligt som helst — men jag har ingen rätt till dig. Även om du ej älskar din hustru längre, så är det barnet, barnet, som ni båda varit med om att skapa, och det får du ej överge."

Han svarade ej. Han gick och höll handen i fickan, där trähästen låg. Hon stannade och lade båda sina händer på hans axlar. Hennes barnsliga ansikte såg helt patetiskt ut och det ryckte kring hennes mun som av gråt.

"När stormen upphör, måste du fara hem till lilla Bobo med trähästen, lova mig det."

De sågo en stund in i varandras ögon. Båda togo farväl av den lycka, de skulle funnit sida vid sida.

Stormen fångade hans "ja". Hon kunde

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvalitéer.
Tillverkare:
A.-Bol. Carl P. Pålsson's Choklad-
och Konfektfabrik, Malmö.

Bomullstyger = Möbeltyger = Gardiner
Drover på begäran. * * *
Precisera vad som önskas. * **Konstfliten, Göteborg.**

MINA LEVNADSMINNEN. Av Helena Nyblom.

(Forts.)

OCH DET MÄTTE HA VARIT JUST denna rena luft, vari Wiehe levde och andades, som gav honom denna klara blick på allt mänskligt och gjorde honom både så manlig och så varm. Han var oemottaglig för smicker och avskydde den dyrkan damerna ägnade honom. Larsen omtalar, huru Wiehe, då han en dag på gatan förföljdes av en dam som ropade efter honom: "Romeo! Romeo!" förargad vände sig om och utbrast: "Håll mun, Julia!" Jag vet mig nästan aldrig ha läst om något vackrare än Wiehes kärlek till sin hustru. En mera ridderlig, hängiven och trogen kärlek kan man inte tänka sig. Och den förblev sig lika ända till det sista.

Samma år han dog (1864) skrev han till sin hustru från Kristiania, där han gav gästroller:

"Sista gången! Salighet!"

Han var i livet samma glödande älskare som på scenen. Därför verkade han också med sanningens överbevisande makt.

Efter hans död skrev Christian Molbech en mycket vacker dikt om honom. Jag har bevarat den, då jag anser, att den är ett gripande minne av en av Danmarks största skådespelare. Där står bland annat:

En Drömmer var han, och hans Daad var Dröm;
Men der er Drømme, som lig Stjerner flamme,
Som kaste Straaler dybt i Tidens Strøm,
Og gøre dette vægne Liv tilskamme.
Han var en Vandrer i det Drømmeland,
Der hvælver sig som Himlen over Jorden,
Med Frihedsluft fra Evighedens Strand,
Med Rhytmens Klang og Ordets Lys og Torden."

Och den sista strofen lyder:

"Sövn paa dit Öje, Fred udi dit Bryst!
Sov sødt, ung Romeo, til Morgenen kommer,
Der vækker dig paa Frihedslandets Kyst
Af Dødens Drøm til Paradisets Sommer!
Hvi gik Du bort, der var ju langt til Dag?
Fornam du alt den fjærne Lærkes Trille? —
Sov sødt og vægn til Lys og Fugleslag —
Her er det mørkt, og Sangens Flod staar stille."

*

Fru Heiberg spelade ännu då och då, men hennes egentliga glansperiod var förbi. Mina föräldrar, som hade sett henne i hennes ungdom, talade om hennes utmärkta framställning av alla muntra, koketta och spirituella roller. Hon var redan en mogen kvinna, då hon ännu spelade backfischroller alldeles briljant, som t. ex. Trine i "Aprilsnarrene". I "Nej!" visade hon sin förmåga att nyansera diktionen, och förresten hade hon en hel rad bravurroller, vari hon glänste. Då hon blev gammal, gick hon över till de stora, tragiska rollerna, och det var inte hennes fack. Jag såg henne som Maria Stuart, och det var inte beundransvärt. Hon hade då (liksom ofta har varit fallet med svenska skådespelare) den uppfattningen, att ju förnämre en person är, dess långsammare talar hon. Som drottning fick hon alltså i Maria Stuart aldrig skynda sig, utan uttalade varje ord så långsamt och sirligt, som om det skulle kosta en dukat. Jag har senare sett Ristori som Maria Stuart, och det var något helt annat.

ej höra vad han sade, men hon läste det i hans ögon. Och de vände och gingo långsamt med tunga hjärtan in mot fiskläget.

Samma natt vaknade mannen vid att mannen lyste honom rätt i ansiktet. Han satte sig upp i sängen. I fönstret mitt i månskenet stod den blå trähästen på små raka städiga ben.

Johanne Luise Heiberg.

J. L. Phister.

För det första hade hon den stora italienska plastiken och en medfödd drottning-värdighet, och för det andra förstod hon, att en drottning är lika mycket människa som litet var. När hon kom i affekt talade hon svindlande hastigt, kunde omväxlande viska och ropa. Fru Heiberg däremot gick till schavotten med samma strama, reserverade hållning, som hon hade bevarat hela stycket igenom.

Vad man dessutom saknade hos fru Heiberg var de stora, fria rörelserna. I den scen, där hon i Schillers Maria Stuart kommer ut ur fängelset och utbrister i hänryckt jubel över naturen, sträckte hon armarna i vädret. Men hennes armbågar kommo aldrig loss från livet, så att det var blott överarmarna hon räckte upp. Jag kunde inte förstå, om det var därför, att hon inte kunde lyfta armarna utan var för starkt snörd, eller om det var därför, att hon föredrog den lilla rörelsen med överarmarna. Säkert är, att det förtog scenen intrycket av frihet och jubel.

Jag såg henne aldrig som Lady Macbeth, men jag kan ungefär förstå, hur hon har givit rollen.

En dag kom jag in till Marstrand på atelieren, där han satt och målade. Jag gick runt i rummet för att se på hans nyaste skisser, ty Marstrand var ju outtömlig i att måla sina tankar. Det var en skiss jag inte hade sett förr. Den föreställde Lady Macbeth, där hon tar sin man i armen och förebrår honom hans brist på mod. Marstrand hade framställt henne i vit nattdräkt med fladdrande lockar. I ena handen höll hon en tänd armstake, med den andra handen hade hon gripit sin mans arm. Han stod *en face* med uppdragna axlar, ynkelig och litet karikerad, så som Marstrand ofta framställde det misslyckade. Lady Macbeth däremot var målade som den mäktiga, överlägsna kvinnan, som vill och kan styra. "När har du målat den här?" frågade jag Marstrand. "Åh", svarade han från staffliet, där han satt, "jag var och såg fru Heiberg i Macbeth, och det tyckte jag inte alls om. Hon sjåpade sig! — Och så målade jag det här, så som jag tänker mig Lady Macbeth." Marstrand hade nog haft rätta uppfattningen av Shakespeares förfärliga kvinna. Det lyste och levde om henne.

Då jag, någon tid senare, besökte Marstrand, var skissen borta. På min fråga, var han hade gjort av den, svarade han i litet förargad ton:

"Den fick fru Heiberg! Hon besökte mig här om dagen, och då hon fick se skissen sade hon: 'Jag ser, att ni har tänkt på mig!' — Och så måste jag ju ge henne den!"

Ja — man känner inte alltid sig själv. Jag såg också fru Heiberg i *Viola*, men hon var på den tiden allt för gammal för rollen. I

synnerhet kunde hon inte röra sina ben raskt och manligt, då hon var klädd i manskläder.

Icke heller som Elisabeth i "Elverhøj" fann jag henne tjugande. Hon var — enligt min ringa åsikt — allt för beräknande i varje rörelse, och hennes uttal av orden föreföll inte naturligt. Hon hade härliga, levande, mörka ögon, men munnen var alltför rörlig. Den arbetade oupphörligt, och man såg aldrig hennes tänder. Emellertid kan jag ju inte bedöma hennes konst, då jag inte har sett henne i hennes egentliga fack. Hon kan ha varit ofantligt intagande i spirituella, koketta roller. Stor och enkel var hon inte.

Både Bissen och Marstrand ledo när de porträtterade henne, då hon själv ville bestämma, hur konstverket skulle vara.

"Låt bli att se på det", sade Marstrand till en annan målare, som betraktade fru Heibergs porträtt i hans atelier. "Det där har inte jag målat. Det har fru Heiberg själv gjort."

Två gånger har jag varit tillsammans med henne. Ena gången var på en bål. Jag minns ännu, att en ung man, sångaren Tolderlund, länge stod och bönföll henne om en dans, men jag minns inte, om han fick den.

Den kvällen var fru Heiberg strålande vacker. Hon bar en gul atlatklänning med en vit, broderad blus och en tjock krans av starkt färgade rosor kring huvudet. Över rosorna låg som en slöja av mycket små, vita blommor. I umgänge var hon ovanligt intagande och var alltid omringad av en skara beundrare.

En annan gång, långt senare, besökte jag henne då jag var gift. Hon bodde då ovanför Ålsgaarde, på Bobakke. Jag minns inte vilket ärende jag hade till henne, men då jag kom, visade man mig ned i trädgården, där hon gick och plockade blommor. Jag såg henne först från ryggen. Hon gick hastigt och var synbarligen mycket upptagen av sitt arbete. Hon var mörkt klädd och hade en underlig slöja eller sjal, som fladdrade omkring henne.

Jag fick ett vänligt mottagande, och vi talade tillsammans flera timmar. Sedan följde hon mig till ångbåten, där vi fortsatte vårt samtal, tills jag reste.

Jag minns särskilt hennes avgjorda antipati mot Ibsen, vars diktning hon ansåg som en olycka för skådespelarekonsten. Då jag delade hennes åsikt, kommo vi bra överens och hade ofantligt roligt tillsammans. Hon gjorde det allra älskvärdaste intryck på mig. Och framför allt föreföll hon mig märkvärdigt ung, trots att hon redan den gången var en gammal dam.

*

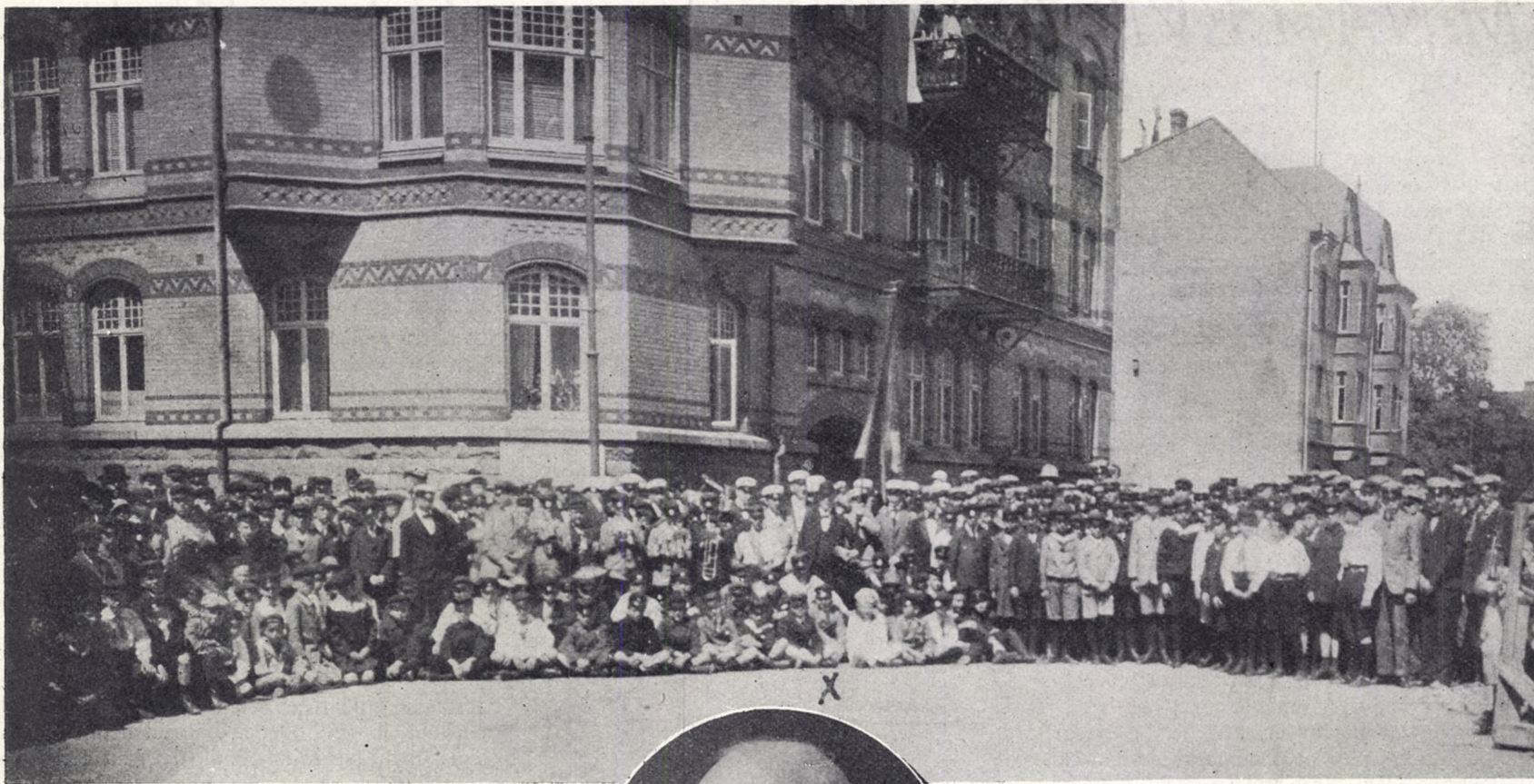
En av de bästa komiska skådespelare jag någonsin sett, var Phister. Han hade en underbar förmåga, att maskera sig och att förvandla sig till den person han skulle föreställa. I samma stycke kunde hans yttre bli oigenkännligt.

Sålunda minns jag honom i "Den politiske Kandestöber". I första akten, där han (som Henrik) passar upp på herrarna, som ha kommit tillsammans för att politicera, var han så komiskt smutsig, att jag aldrig har sett något liknande på scenen. Hans långa hår föll oordentligt ned över hans ansikte, medan han traskade omkring och mumsade på en smörgås. Då han skulle torka bort ölet, som hade runnit ut på bordet, där de ivriga politikerna studerade Tysklands karta, strök

ZYRISKA SIDENTYGER

Taffetas Chiffon, Crêpe de chine
Râsiden, naturfärgat och färgat
Foulard-Siden, tryckt och otruckyt
Satin élégant, Satin Charmeuse
Prov omgående.

G. Henneberg
Seidenhaus, ZÜRICH

En rektorshyllning

VÅR GRUPPBILD HÄR OVAN ÅTERGER ett moment i den vackra och storslagna hyllning, som ägnades rektorn vid Halmstads h. allmänna läroverk, fil. dr. E. Z. Bökman, då han den 6 juni fyllde 65 år. Raden av uppvaktningar inleddes av läroverkets ungdom, som med musik och fana i spetsen infann sig i rektorsbostaden och genom en av lärjungarne gav uttryck åt samtliga elevers beundran och tillgivenhet för läroverkets chef. Därefter överlämnades till rektor B. ett cigarrskrin av silver med inskription: "Till rektor E. Bökman på 65-årsdagen från tacksamma lärjungar vid Halmstads högre allm. läroverk." Rektor B. tackade djupt röd för hyllningen och sade att den förstälse han alltid rönt från de unga hade underlättat hans strävan och bidragit att göra hans liv ljusst. Han slutade sitt anförande med att nedkalla Guds välsignelse över nuvarande och blivande lärjungar vid Halmstads läroverk.

Nästa hyllning hembars jubilarer av lärarkåren,

Rektor Erik Bökman.

varvid lektor B. Alstermark talade varmt och formfulländat för den aghällne läroverkschefen, varefter till honom överräcktes en silverskål med rosor som ett synligt bevis på kårens tacksamhet.

Som sista led i uppvaktningarna infann sig en deputation av forna lärjungar vid Halmstads läroverk, nu "män i staten", vilken till rektor B. överlämnade en genom subskription bland forna elever åstadkommen hedersgåva: en större bål av hamrat

i Halmstad.

Löfgren, hovfoto.

silver, dekorerad med röda nejlikor, en postväxel å 4,600 kr. samt en av arkitekt Knut Beckeman textad adress med givarnas namn, cirka 300.

Stadsnotarien B. Ekström talade å deputationens vägnar och yttrade bl. a. att "kan tacksamheten från de hundratals, som under Eder ledning mognat till män förljuva Eder levnads afton, så var viss på att den i rikaste mått står Eder till buds."

Den kontanta hedersgåvan har av rektor B. högsinnat anslagits till en läroverkets stipendiefond.

Ett tillskott till hyllningarna ägde rum vid årsavslutningen vid läroverket, då rektor Bökman i ett tal fullt av värme och känsla bjöd sin kära skola, dess lärjungar och lärarekår farväl, efter att i 21 år ha varit läroverkets rektor. Härpå svarade biskop Rodhe, sammanfattande sitt vackra anförande i ett varmt tack till den avgående ungdomsfostraren. Slutligen förekom en uppvakning för jubilarer av Halmstads studenter tillhörande Göteborgs Nation i Lund.

han ned det i sitt skinnförkläde med händerna. I det hela uppträdde han som den mest tafatta, dumma och lata slyngel man kunde tänka sig. Men tiderna förändras; kannstöparen blir utnämnd till borgmästare, och Henrik var nu ansatt som hans betjänt eller lakej. Därmed hade han blivit en annan människa. Han hade delat håret med bena i mitten och kammat det med vatten, så att det klibbade vid huvudet och hängde ned på halsen. Han bar en lång, brun rock, som hängde ända ned på hälar, svängande fram och tillbaka, medan han kom in på scenen med en flott, slingrande gång. Han hade på en gång blivit förnäm och ogenerad.

Man igenkände honom bokstavligen inte. Och vilken säkerhet utvecklade han inte nu i sin egenskap av betjänt hos rådmannen. Han beskyddade formligen sin stackars oroliga herre. Då denne förtvivlad ber honom hyssja på månglerskorna som störa honom med sina rop, uppstämde Phister ett så genomträngande skräll, att det framkallade ett oemotståndligt skrattutbrott hos publiken. Man hade alltid intryck av, att Phister själv var kolossalt road av att spela.

Det var en kraft och ett sprudlande humör över honom, som verkade oemotståndligt.

Och vilken mängd olika roller gav han icke! Det var som om han hade hela skalan av komiken i sin makt. Men han framställde inte endast rent komiska personer. Han kunde vara dum och listig, skälmsk och elak. Jag har till och med sett honom i: "Eventyr paa Fodrejsen" som den förrymde fången, som han framställde så allvarligt och rörande, att han vann allas hjärtan.

Man sade om Phister, att han beklagade sig över, att han inte längre riktigt visste, hur han själv var, så många olika roller hade han satt sig in i. "Se non è vero è ben trovato!"

Chr. Mantzius.

Det är inte tiden, som idealiserar hans spel för en.

Jag har sett många utmärkta komiska skådespelare, sedan Phister försvann, men ingen med hans underbara vitalitet och överlägsna förmåga att helt och hållet smälta tillsammans med sin roll.

Mantzius såg jag blott några få gånger, men jag har ett oförgätligt intryck av honom som "Jacob von Thyboe". Han var stor och fet, röd i ansiktet och liknade i sin röda uniform mest en stor hummer och med vilken imponerande stolthet berättade han inte för Henrik, hur kronprinsen hade sagt honom de smickrande orden: "Ni är, ma foi, en narr, Thyboe!" Varpå han skrattade högt som när en häst gnäggjar. —

På det hela taget gav man Holberg så, som man blott kan få se honom given i Danmark. Hur lokala hans komedier äro, och hur de blott kunna återges och förstås av danskar och normän, erfar man bäst, när de någon sällsynt gång ha uppförts i Sverige. Man känner inte igen dem längre, så matta förefalla de.

(Forts.)

Äkta Spets- & Sidendepôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 19700.

2 tr. HISS.

Räks. O. 436.

Nyheter i Handbroderade Blusar,

Rober, Underkläder m. m. från Italien.

Den gamla och den nya tiden. Skiss av Anna Björkman.

"KAN HON DÅ INTE SKYNDAS SIG EN smul? Det står då väl inte för livet, att vart era får sin överhållning, när dom ändå är alldeles rena från början."

Den vackra Mia drog upp ögonbrynen och satte en rad skarpa veck i sin släta, vita panna, som aldrig fårats av djupare grubblerier.

Intet svar. Utsikten var ej heller muntrande. En muskulös rygg, som syntes byggd för bördor, böjde sig oavbrutet över diskbaljan, där såplöddret fräste kring härden.

"Äsch, hör hon inte, vad jag säger. Det är väl ändå inte meningen, man ska stå och tråla hela söndagskvällen, när vädret är så gudomligt?"

Mias gälla röst åkte efterhand upp i högsta registret.

Intet svar. Samma muntrande utsikt. Den enda omväxling, som gavs, var, att en röd, kraftig hand med bestämda mellanrum dök ner i skölgrytan och stjälpde porslinet på brickan.

"Men ser Sofi då inte, att här får jag stå rakt still långa stunder, bara för hon är så ohyggligt långsam av sig. Nog kan väl Sofi diska till en torkerska. Kila nu på lite!"

Samma tystnad. Samma pedantiska metodiskhet.

Mias slanka unga kropp vred sig som i plågor. Hon for med handduken elegant lätt över de våta tallrikarna, innan hon satte dem på bordet och utfyllde efter bästa förmåga pauserna med att ordna frisyren framför några blänkande lock, peta tänderna med en hårnål, dra ner den tunna blåa strumpan under foten, så att hålet inte skulle synas över skokanten, och andra nyttiga sysselsättningar.

Äntligen lyftes sista fatet ur löddret och räcktes ytterligt försiktigt åt Mia, som i samma lättsinne fladdrade över det med en våt handdukssnibb och med en flott befriad gest placerade det ytterst på hyllan.

Verkan härav var sekundlig. En skräll klang genom tystnaden.

Scenförändringen blev även ögonblicklig. Den muskulösa ryggen rätade sig, och hela den kraftiga gestalten vände sig så hotfullt mot missdådaren, att den annars alltid säkra Mia i fasa tog två steg tillbaka.

"Vad har hon nu gjort? Gud nåde henne! Det gamla porslinet, som hon inte kan köpa minsta sak igen av, om hon så la' hela sin lön på disken. Och som familjen haft i minst hundra år."

Sofi lade en tonvikt på familjen, som om hon själv tillhört den. Fast det gjorde hon nu också på sitt sätt. Hon hade varit bunden till den, alltsen hon som ung läsflicka passade upp ute på sommarnöjet hos gamle konsulen, som nu sov bland de sina i familjegraven på Solna kyrkogård, men som då var ung och levnadsglad och nygift.

Mia hämtade sig som alltid snart. Och när hon vågade kasta en blick på bordet och fann, att fatet låg där helt utan en spricka i glasyren, glömde

hon sin första skräck och höll det triumferande upp mot Sofi.

"Vad bråkar hon för, när ingen skada är skedd?" replikerade hon med fräck logik.

I alla fall satte hon verkligen det ödesdigra föremålet med en anstrykning av varsamhet på hyllan i porslinsskåpet.

"För resten om det hade gått galet, så hade Sofi nog varit den, som tagit värst ve' sig. Vad tror hon frun frågat efter det?"

Men Sofis allt seende ögon hade upptäckt långa, våta strimmar på fatet när det hölls upp för hennes ögon, och nu kom hon riktigt i farten:

"Det ska jag säga Mia, att hon hade inte behövt stå och vänta, om hon hade gjort det här med lite ordning."

Hon höll upp tallrikarna en efter en mot dagern.

"För resten kan hon gå nu. Jag krusar inte för sån hjälp. Pannorna och visparna klarar jag själv."

Hon vände nu åter ryggen mot köket. Och lilla Mia var inte sen att kila in i sin kammare. Med

ungdomligt överdåd slog hon dörren i efter sig, så det ekade i våningen.

Med all önskvärd rapphet stod hon fem minuter senare på tröskeln i full krigsskrud. Den lilla vita hatten satt käckt på sned över hårets bucklor. Fjäderboan lindade sig mjukt kring den smala halsen. Den rutiga kjolen struttade över de små spännprydda skorna. Lilla Mia hade smak. Ty i den ändlösa raden av platser räknade hon en kortare sejour hos ett herrskap med damekipering, och under den månaden insöp hon sitt livs djupaste och varaktigaste lärdomar.

Sofi gav henne ett snett ögonkast över axeln.

"Var ska hon hän?" sporde hon med motvillig välvilja.

Sofi var ingalunda omottaglig för mänsklig skönhet.

"Tja, man vet inte så noga än. Någe tjim blir det alltid. Kanske går Mina och jag till Kapellet. Där har dom fått en ny vacker präst — svart, med krulligt hår, och han talar, så man rakt inte kan låta bli och gråta."

"Det ska inte Mia göra", avgjorde Sofi, vars inre bar en lika strängt luthersk prägel som hennes yttre. Hon avskydde allt jålande, med vilket dunkla ord hon betecknade all förkunnelse utom kyrkans murar.

"Nä vars, vi kan gott låta bli", medgav Mia tolerant. "Träffar vi gossarna, blir det nog Bio. Dom ger ett så stilt stycke på Röda Kvarn. Greven och torparflickan heter det."

"Hams och slams!" sade Sofi. "Gör sig inga inbillningar! Grevar växer minsann inte på trän. Och hon ser minst av allt ut som en torparflicka."

Sofi fick en humoristisk glimt i ögat.

Mias tvekan i val av förströelse skingrades lyckligt genom en ung mans inträde. Han bockade belevat för Sofi, som nickade igen, stelt som om hon burit tyngder i nacken.

"God afton, fröken", sade han i chevaleresk ton, vänd mot Sofi. Men Mia grep han om livet, och hennes anlet lyste förklarart.

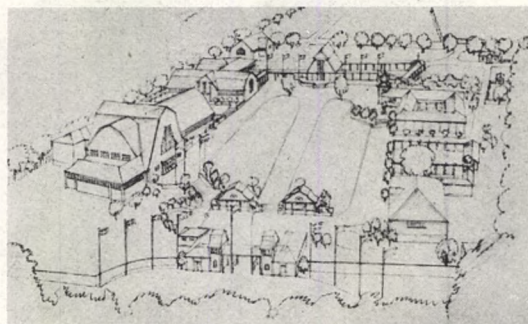
"God afton", nickade Sofi, surt som om hon tuggat bittra örter. Hon ogillade frökentiteln, använd på tjänstefolk och undantog inte ens sig själv.

"Hade man aldrig fästman i Sofis ungdom?" utmanade Mia en smula näbbigt.

Sofi sträckte på sig. Först hade hon ej tänkt nedlåta sig att svara, men så tyckte hon, att de unga gott kunde förstå, att även hon haft sina triumfer. "Jo, men i min ungdom höll man sig på sin kant och hade det hemligt för främmande, att man höll av varandra." Där blomnade två blyga röda rosor på hennes brynta gamla kinder.

De kunde gott ha en knapp, Mia och den där karln, som inbillade sig se ut som en herre i sin ulster med slejv och höga hatt och byxor, uppvikna över de gula skorna. Men alla fingervisningar syntes bortspillda på de unga, som vänslades i dörren.

(Forts. sid. 450.)

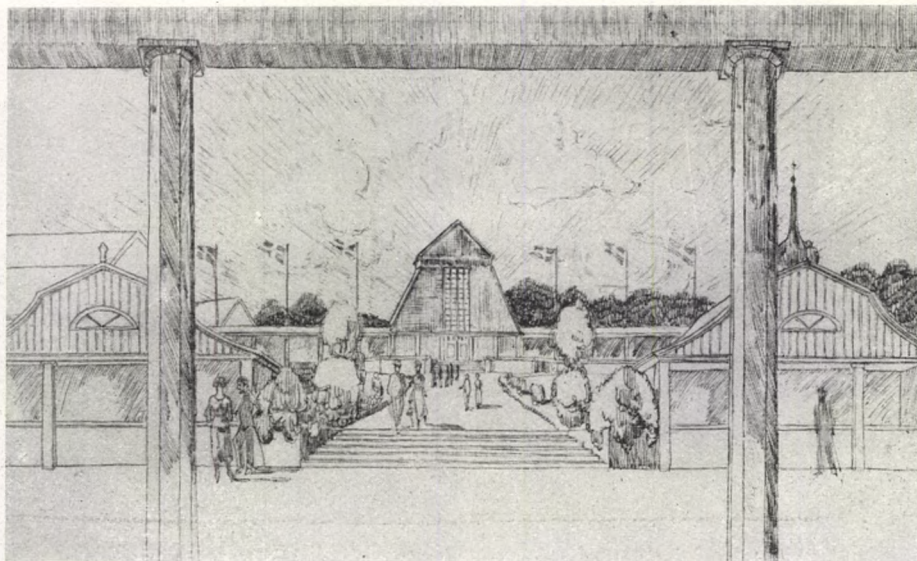
Fågelperspektiv av nybyggnaderna.

Jubileumspaviljongen.

Östersund — sommarens utställningsstad.

SOMMARENS UTSTÄLLINGSSTAD blir Östersund. Den vackra staden där uppe i Jämtlands hjärta torde då med fullaste skäl komma att draga uppmärksamheten till sig. Utställningen, som öppnas den 2 juli för att pågå minst månaden ut, är närmast arrangerad som en jubileumsutställning för Jämtlands läns hushållningssällskap, vilket någon gång i det här taget blivit sekelgammalt. Också bildas grundstommen till utställningen av en framställning av bondens gärning. Sådan den här återges, skall den emellertid spegla bygdens uråldriga liv — över Frösön gick en gång den gamla stråkvägen mellan Öster- och Västerhav och vice versa — och kulturers gryning: här skall man få se en hel gammal by, Jämtli, med flerhundraåriga byggnader, man skall få se de primitiva redskap, med vilka bonden en gång här röjde den karga jorden, och man skall erinras om att redan för mer

Entrén till Konsthallen med St. Olavs valv.

Ett flertal utställningar, samlade kring en framställning av "bondens kulturgärning".

Än tusen år sedan odlades här det ädla vetet.

Kring denna kärna grupperar sig emellertid ett flertal olika utställningar: lantbruks-, skogs-, trädgårds-, fiskeriutställning m. m., utställningar av hemslöjd och skolslöjd, egnahems-, industri- och hantverksutställning, vidare bl. a. en historisk, en kyrkogårds- och en större konstutställning.

Till Östersund ha förlagts en mängd möten, sängarfester o. s. v. under utställningen. Och så anordnar Nationalmuseum där Sveriges andra kulturmässa med dess glansdagar 9—11 juli. Kulturmässorna avse ju att låta olika svenska landsdelar på ett intimare sätt än hittills stifta bekantskap med svensk konstnärlig kultur, och man kan ju inte tänka sig ett lämpligare tillfälle än detta att låta modern svensk konstnärlig odling möta gammal nordisk bygdekultur.

Bilder från de nya randstaterna öster om Eustrasalt.

1. Finska republikens president professor Ståhlberg i sitt arbetsrum. 2. Lettlands president och krigsminister K. Ulmanis. 3. Lit-

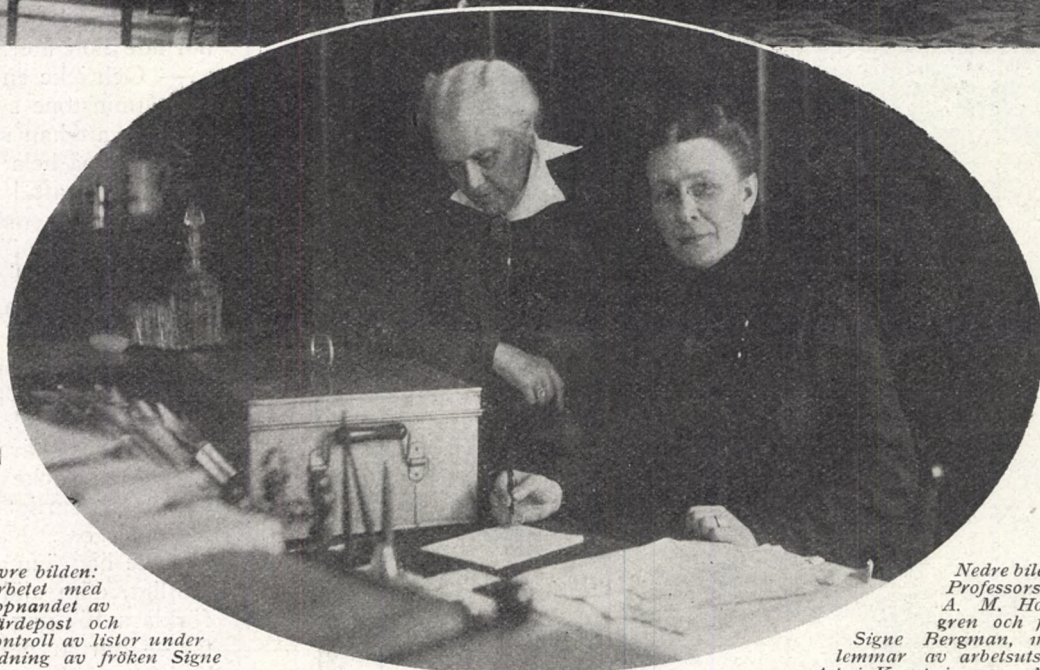
tauens president Antona Smetona med sin fru. 4. President Ståhlbergs barn: Juho, Aino, Elli och Aune. 5. De första tyska och österrikiska krigsfångarne återkomma från Sibirien och anlända till Narva f. v. b. till sina hemland. 6. Utväxlade ryska krigsfångar i Narva på väg till Ryssland. 7. Krigsfångetyper. A. Frankl foto.

Kronprinsessans minnesfond växer fram ur hela folkets anslutning.

EN HELA FOLKETS insamling — det är vad insamlingen till kronprinsessan Margaretas minnesfond har blivit, framhåller kassaförvaltaren fröken Signe Bergman vid ett samtal, Idun har haft med henne. Det belopp, som den 15 d:s, kronprinsens bröllopsdag, hade inkommit och omnämnes i adressen till honom, 1,275,600 kr. — en summa, som alltså ökas, då insamlingen fortgår sommaren över — har väsentligen hopkommit genom småbidrag från alla landets orter, och ur denna synpunkt har insamlingen naturligtvis bra mycket större värde som till en hela folkets minnesfond än om den hade stött sig på de stora bolagen o. dyl. Det största belopp, som inkom på en gång, var 118,000 kr., som kom i postväxel från Göteborgs och Bohus län, men också från andra landsdelar, Skåne o. s. v., har det kommit högst ansevärliga summor.

Fröken Bergman berättade rörande drag, som visa hur denna insamling verkligen omfattas med det varmaste hjärta i även de mest undångömda bygder. Här om dagen kom en bonde från en av öarna i Stockholms skärgård med sin lista och redovisade; han beklagade,

Övre bilden: Arbetet med öppnandet av värdepost och kontroll av listor under ledning av fröken Signe Bergman. — O. Ellqvist foto.

Nedre bilden: Professorskan A. M. Holmgren och fröken Signe Bergman, medlemmar av arbetsutskottet i Kronprinsessan Margaretas minnesfond

Ett societetsbröllop

NYLIGEN SAMMANVIGDES i Skövde kyrka löjtnanten vid Göta trängkår friherre Olof Rudbeck och fröken Anna-Greta Strokirk, dotter till bokhandlaren och bokförläggaren Oscar Strokirk och hans maka.

Marskalkar och tärnor: friherre Knut von Essen—fröken Brita Strokirk; löjtnant Nils Björnsell—fröken Vanja Bergh; friherre Johan von Essen—fröken Inga-Greta Nilsson; löjtnanten greve Arvid von Seth—fröken Margit Molander; löjtnant Eric Lilliehöök—fröken Gunhild Kullberg; herr Henning Odencrantz—fröken Birgit Perman; löjtnant Sven Ekstrand—fröken Anna-Lisa Frantzicht; löjtnant Bertil Schultz—fröken Elisabeth von Seth; löjtnant Ivar Tingdal—fröken Astri Uddenberg; löjtn. John Swartling—fröken Margit Renström. Brudnåb: Ivar Strokirk, Anders Bergh, Inger Bergh och Maj Adamsson.

Kyrkomarskalkar voro byråchef O. Gustav och löjtnanten vid Liv-

han ej hade kunnat komma förr, men det fanns ju inga kommunikationer därute på ön, och han hade velat nå alla. En annan person kom ner från Lappland med en lista, vars många namn voro idel dessas, som bodde i den stora utsträckt Lapplandssocknen. Och det händer ofta, att ortsbefolkningen i t. ex. Hälsingland o. s. v. som ej kunnat nås av listor, på egen hand samla hop pengar och så sända in.

Centrum i hela denna verksamhet är Hypoteksbankens lokaler i Stockholm, och här bedriver insamlingskommittén ett rastlöst, krävande arbete. Fröken Bergman har på ett briljant sätt lett det oerhört ansträngande kontroll-, bokförings- och registreringsarbetet. Hennes medhjälparinnor ha uppgått till ett 50-tal. Bland dem främst att nämna "älderspresidenten", fru A. M. Holmgren, som, trots sina fyllda 70 år, med ungdomliga krafter och ut hållig energi dagligen varit den första på platsen i arbetet och utan att förtrötts kvarstannat dag efter dag till kl. 11 e. m. och därutöver. De medverkande ha i övrigt huvudsakligen rekryterats från banker och försäkringsbolag etc.

E. TH.

i landsorten.

regementets husarer friherre H. von Essen.

Efter vigseln reste de nygifta i fyrspänt ekipage med sex av marskalkarna som förridare till villa Victoria för att hälsa brudens farfar, förre bokhandlaren Aug. Strokirk, som på grund av sjuklighet ej kunde närvara vid bröllopet.

Därefter gävo brudens föräldrar middag å hotell Billingen. Bland de till ett åttio-tal beräknade gästerna märktes kammarherren friherre Fr. von Essen med friherrinna, f. von Essen; friherrinnan Louise von Essen, f. Rudbeck; friherrinnan Ulla von Celsing; direktör Corin med fru; chefen för Göta trängkår överstelöjtnant T. Berg med fru m. fl. Här vore egentligen platsen att omnämna damernas toaletter, som genomgående voro mycket vackra, men då meddelaren saknar nödig fackkunskap måste jag avstå. Så mycket kan dock sägas, att tärnorna voro varannan ljusblå och varannan skär.

(Forts. fr. sid. 447.)

"Adjö fröken, nästa gång det knackar är det allt för lilla fröken. Jag såg fästmannen stå borta vid hörnet, så han är inte långt borta."

Mia vred sig i skratt, så avskedshälsningen förtogs henne. Hon hade ständigt funnit allt omotståndligt hos Ström, icke minst hans kvickheter.

Medan Sofi skurade pannorna, begrundade hon det sorgliga faktum, att hon aldrig fått en husa efter sitt sinne. Det skulle då vara Emy, som brukade följa henne till aftonsången i Maria. Men hon skulle aldrig glömma, vilken stöt hennes mänskotillit fick, när det uppdagades, att Emy dragits dit för en vaktmästares skull, med vilken hon idkat ett stilla hängel över psalmbokspärmen. Trots att de i all höviskhet löpt in i den äktenskapliga hamnen, fick Sofi ett nytt nummer i sin serie av "otäcka karlar." Och trots att lycka och välstånd blomstrade i det unga tället, tröttnade hon icke att i sina tankar profetera olyckor däröver, ty det som börjat med ett så öppet sårande av anständigheten, det kunde aldrig slutas väl. Hon kunde inte försonas med konstaterandet, att Emy allt fortfarande trivdes lika bra i templet, även sedan hon nått det efterträdde målet.

Men när Sofi hade slutat sitt göra och var på väg att njuta sitt otium i den större, trevliga jungfrukammaren, där herrskapsbilderna pryddes vägen över soffan och de amerikanska släktfotografierna byrån, dök en tanke upp i hennes medvetande.

— Vad var det hon sa, Mia, den slynan? Nåt om att frun inte frågat efter, om fatet gått i kras. — Det var mer än Sofi tålde. Och så hade hon glömt ge flickan svar på tal. Tyst, tyst för sig själv måste Sofi erkänna, att flickan rörde vid en sjuk punkt. Frun var märkvärdigt liknöjd ibland. Det var annat än konsulinna, som varje dag räknade vardagssilvret. — Men det fick inte sägas högt. Man skulle hålla på reputationen. Herrskap var herrskap, och de ska hålla på sitt, och tjänstfolk var tjänstfolk, och de ska hålla sig på sin plats, det var grundtanken i Sofis nedärvda icke så alldeles moderna äskådning om förhållandet mellan husbonde och tjänare.

Hon knöt av sig förklädet och glättade håret åt sidorna i den redan förut släta benan. Så gick hon försiktigt genom korridoren mot fruns rum.

Hon lyfte portären och steg in. Frun låg i en lästol med en bok i handen. Sofi stod avvaktande.

"Ville Sofi något?" De ljusa grå ögonen sågo förstrött upp från boken.

"Jo, jag ville bara säga det om Mia, att det vore allt bra, om frun talade för henne en smula. Hon har sånt opassande tal, och springer gör hon var kväll, så det här slutar med en olycka."

"Ja, ja", den unga frun bladdrade nervöst i boken. Det var inte första gång, Sofi bad om hjälp med den alltid besvärliga husans uppfostran. Men den unga frun visste så väl, att hon saknade alla pedagogiska anlag.

— Varför är nu inte alla jungfrur som Sofi? tänkte hon i ett anfall av retlig hjälplöshet.

Så gjorde hon ett fynd. "Tala med herrn, Sofi!" sade hon tröstande. "Det är säkert det bästa."

"Herrn!" Det var knappt Sofi fick utropet hejdat på läpparnas rand.

Hon neg blott och gick tillbaka genom korridoren. "Herrn!" upprepade hon i sitt inre med förstärkt betoning, när hon passerade dörren till biblioteket och såg ett slätkammat, mörkt huvud lutat över några volymer och två smala vita händer syssla med buntar av skrivna papperslappar.

Och när hon kom in till sitt och fann sin plats på stolen vid fönstret, såg hon med självmedvetet välbehag ner på sina kraftiga fingrar och tänkte: — Det är ändå allt jag, som håller det här huset samman.

Vita nätter.

(Ur en drömmares memoarer.)

Av FJODOR DOSTOJEVSKI.

Översättning från ryskan av Ellen Rydelius.

(Forts. fr. n:r 24.)

— FÖRSÖK ICKE TRÖSTA MIG, — sade hon gråtande, — tala icke om honom, säg icke, att han kommer, att han icke övergivit mig så grymt, så omänskligt, som han gjort. Men varför, varför? Var det kanske något i mitt brev, i detta olycksaliga brev?...

Här bröts hennes röst av snyftningar, mitt hjärta ville brista, då jag såg på henne.

— O, vad detta är omänskligt grymt! — började hon åter.

— Och icke en rad, icke en enda rad! Om han åtminstone svarat, att han icke ville veta av mig, att han stötte bort mig, men icke en enda rad på hela tre dagar! Hur lätt det var för honom att kränka och såra en stackars värnlös flicka, som bara hade det felet att älska honom! O, vad har jag icke utstått under dessa tre dagar! Min Gud! Min Gud! När jag tänker, att jag gick till honom för första gången själv, att jag förnedrade mig för honom och grät, att jag bönföll honom om åtminstone en droppe kärlek... Och efter detta!... Hör nu! — sade hon, vänd till mig, och hennes kära svarta ögon blixtrade, — men det är icke så! Det kan icke vara så: det är onaturligt! Antingen ni eller jag ha misstagit oss. Kanske han icke fått brevet? Kanske han ännu ingenting vet? Hur är det möjligt, döm själv, säg mig för Guds skull, förklara för mig — jag kan icke förstå detta, — hur är det möjligt att handla så barbariskt som han gjort mot mig! Icke ett enda ord! Men även mot den uslaste människa i världen brukar man vara medlidsammare. Kanske har han fått höra något, kanske har någon förtalat mig inför honom? — utropade hon och vände sig till mig med frågan. — Säg, vad tror ni?

— Hör nu, Nastenka, jag går till honom i morgon å era vägnar.

— Nå?

— Jag frågar honom om allt, jag berättar honom allt.

— Nå, nå?

— Ni skriver ett brev. Säg icke nej, Nastenka, säg icke nej! Jag skall förmå honom att beundra er handling, han skall få veta allt, och om...

— Nej, min vän, nej, — avbröt hon — Nog nu! Icke ett ord mer, icke ett enda ord från mig, icke en rad, — nog nu! Jag känner honom icke, jag älskar honom icke mera, jag skall... glömma honom.

Hon talade icke ut.

— Lugna er, lugna er! Sätt er här, Nastenka, — sade jag och tvang henne att sätta sig på bänken...

— Ja, jag är lugn. Sluta nu! Det är så! Dessa tårar, de skola torka! Vad, tror ni att jag skall taga livet av mig, att jag skall dränka mig?...

HYLIN'S EAU DE COLOGNE

”E·d·C·”

har en utsökt frisk, behaglig och varaktig doft och verkar styrkande på nerver och hud. Den exklusiva damvärdens favorit-Eau de Cologne. Köp en flaska på prov. E·d·C· säljes överallt.

**DUN
TÄCKEN**

**Dubbelt hållbara mot
vaddtäckten.**

Högsta komfort.

J. SVENSSON & BOURGHARDT

Täckfabrik och Fjäderrenseri

VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY
Ensmagenfuri Steinway & Sons
Lundholms Planomagasinet
Gästbergsgatan 39, Stockholm.

Gyllenhammar
Mafro-Gryn, Mafro-Mjöl, Mafro-Must
Lägg märke till den fina smaken.
OBS! Gyllenhammars pak. Mafro-
must för klana personer och barn.

Goldwyn
TAND-CREAM

A.-B. De Förenade Kemiska Fabriker, Stockholm

**EN KOPP
HULTMANS
RENA
CACAO**
*är det bästa
på hela dan!*

**PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE.
Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Mitt hjärta var fullt, jag ville tala men kunde icke.

— Hör nu! — fortfor hon och tog min hand, — säg mig, ni skulle icke ha handlat så? Ni skulle icke ha övergivit henne, som själv kommit till er, ni skulle icke ha kastat henne i ansiktet ett skamlöst hån över hennes svaga, dumma hjärta! Ni skulle ha skonat henne? Ni skulle ha besinnat, att hon var ensam, att hon icke förstod att vakta sig själv, att hon ej kunde skydda sig för kärleken till er, att det icke var hennes skuld, att det slutligen icke var hennes fel, att hon intet ont gjort. O min Gud, min Gud.

— Nastenka! — utropade jag slutligen ur stånd att bekämpa min sinnesrörelse, — Nastenka! Ni torterar mig! Ni sårar mitt hjärta, ni dödar mig, Nastenka! Jag kan icke tåla! Jag måste slutligen tala, säga ut vad som rasar här i mitt hjärta.

Med dessa ord reste jag mig från bänken. Hon tog min hand och såg på mig med förvåning.

— Vad är det med er? — sade hon slutligen.

— Hör på! — sade jag energiskt. — Hör på mig, Nastenka! — Vad jag nu kommer att säga är alltsammans smörja, det är orimligt alltsammans, det är dumt! Jag vet att detta aldrig kan hända, men jag kan ändå icke tåla. I namn av allt vad ni nu lider bönfäller jag er på förhand, förlåt mig!

— Nå men vad är det? — sade hon. Hon upphörde att gråta och såg stadigt på mig, medan en egendomlig nyfikenhet glänste i hennes kära, förvånade ögon — vad är det med er?

— Detta är absurt, men jag älskar er, Nastenka! Nu vet ni det! Seså, nu är allt sagt! — sade jag med en resignerad gest. — Nu får ni se, om ni kan tala med mig så som ni gjorde nyss, om ni äntligen kan lyssna till vad jag kommer att säga er ...

— Nå, än sedan? — avbröt Nastenka, — vad följer därav? Ja, jag har länge vetat, att ni älskade mig, men jag trodde alltid, att ni älskade mig så där enkelt, på något särskilt sätt ... Ack, min Gud, min Gud!

— I början var det enkelt, Nastenka, men nu, nu! ... Jag känner mig alldeles som ni den gången, då ni kom till honom med ert knyte. Jag har det värre än ni, Nastenka, ty han älskade då ingen annan, men det gör ni.

— Vad är det ni säger mig? Jag förstår er egentligen icke alls. Men hör på, vad har ni för avsikt, nej, jag menar varför säger ni detta så här och så plötsligt ... Min Gud! Jag pratar dumheter! Men ni ...

Och Nastenka blev fullständigt förvirrad. Hennes kinder blossade, hon slog ned ögonen.

— Vad skall jag göra, Nastenka, vad skall jag göra? Det är mitt fel, jag har missbrukat ... Nej, nej, det är icke mitt fel, Nastenka. Jag märker och känner detta, därför att mitt hjärta säger mig, att jag har rätt, därför att jag på intet sätt kan sårar och förörätta er. Jag var er vän: nå, jag är er vän nu också, jag har icke bedragit någon. Se, mina tårar rinna nu, Nastenka. Må de rinna, må de rinna — de genera icke någon. De skola torka, Nastenka ...

— Men sätt er, sätt er då, — sade hon och tvang mig att sitta ned på bänken, — ah, min Gud!

— Nej, Nastenka, jag skall icke sätta mig, jag kan icke vara här mera, ni kan icke se mig längre, jag skall säga allt och gå min väg. Jag vill bara säga, att ni aldrig skulle ha fått veta, att jag älskade er. Jag skulle ha bevarat min hemlighet. Jag skulle icke ha torterat er nu, i detta ögonblick, med min egoism. Nej! Men jag kunde icke utstå nu, ni började själv tala om det, det är er skuld, det är er skuld alltsammans och icke min. Ni kan icke jaga bort mig från er ...

— Nej, visst inte, jag jagar icke bort er,

**GAMNS
TVALAR**

**FÖRSTKLASSIGA
GULDMEDALJ STOCKHOLM 1897**

**NYTT!
MUSTADS
IRIS**

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

*Giv barnen
varje morgon vad de
själva vilja ha: en kopp*
**THULE
CACAO**

SVENSKA ACKUMULATOR-ÅB ÖUNGER STOCKHOLM

BOSÄTTNINGSARTIKLAR
WIKMAN & WIKLUND
 FLEMMINGGATAN 17, STOCKHOLM
 Telefoner: Namnansrop

VITA OCH KULÖRTA
TYGSKOR
 FÖR DAMER, HERRAR OCH GOSSAR

Vita damsleifskor.....	kr. 14.50
» dampumps	» 14.50
Bruna damsnörskor.....	» 14.75
» damsleifskor	» 14.75
Vita tennis- & promenadsnörskor för herrar	» 17.50
Vita segelskor med röda gummi- sulor	» 17.50

BEGÄR VÅR SOMMARKATALOG SOM
 SÄNDES GRATIS OCH FRANKO.

BASAR- AVD.

ORDER FRÅN LANDSORTEN EXP. MOT POSTFÖRSKOTT ELLER
 EFTERKRAV. UPPGIV STORLEK.

NESTLÉ'S
BARNMJÖL

NÄRANDE LÄTTSMÅLT

TRADE MARK

Bästa näringsmedel för småbarn, åldringar och magsjuka.
 Innehåller renaste mjölk av alpkor. Till salu på alla
 apotek samt i specialaffärer.

Ensamförsäljare:

EINAR SOTHE & C:o,
 STOCKHOLM.

LÅT INMONTERA ELGO!

VATTENLÅSRENSAREN
"ELCO"

ÄR ALLA HUSMÖD-
 RARS FÖRTJUSNING

FÖR AVHJÄLPANDE AV STOPP I AVLOPPET

AKTIEBOLAGET EL

YNGVINGGATAN 17 - STOCKHOLM
 R. T. 31156 A. T. VA 11353

Specialaffär för
**Sängar &
 Sängutstyrslar**

Stockholms Nya Järnsängsfabrik
 (E. L. Ericsson)
 Norrlandsgatan 33
 STOCKHOLM

nej! — sade Nastenka och sökte dölja sin förvirring så gott hon kunde, stackars liten.

— Ni jagar icke bort mig? Icke det! Och jag skall gå, men först skall jag säga allt, ty när ni talade här, kunde jag icke sitta stilla, när ni grät, när ni marterades, därför, ja därför (jag skall säga ut det, Nastenka), därför att man försmår er, därför att man stöter bort er kärlek, jag kände, jag märkte, att det i mitt hjärta fanns så mycken kärlek för er, Nastenka, så mycken kärlek... Och det kändes så bittert för mig, att jag icke kunde hjälpa er med denna kärlek... att mitt hjärta brast, och jag, jag — kunde icke tåla, jag måste tala, Nastenka, jag måste tala!

— Ja, ja! Tala till mig, tala så med mig! — sade Nastenka med en oförklarlig åtbörd. — Det förefaller er kanske besynnerligt, att jag talar så till er, men... tala! Jag skall säga er det efteråt! Jag skall berätta er allt!

— Ni tycker synd om mig, Nastenka, ni tycker helt enkelt synd om mig, min lilla vän. Vad som är förlorat, det är förlorat! Det som är sagt kan man icke kalla tillbaka! Är det icke så? Så, nu vet ni alltså alltsammans. Ja, det var utgångspunkten. Det är bra. Nu är allt detta förträffligt, hör nu på. När ni satt och grät, tänkte jag för mig själv (åh, låt mig få säga vad jag tänkte!) jag tänkte, att (nä, det är ju förstås omöjligt, Nastenka) jag trodde, att ni... jag trodde, att ni på något sätt — jag menar på något alldeles särskilt sätt upphört att älska honom. Då — jag trodde detta både i går och i förgår, Nastenka — då skulle jag ha lagat så, jag skulle ovillkorligen lagat så, att ni kommit att älska mig. Ni sade ju, ni sade ju själv, Nastenka, att ni nästan älskade mig. Nå, och vad var det sedan? Jo, det var nästan allt, vad jag ville säga, det återstår bara att säga, vad skulle då ha hänt, om ni kommit att älska mig, bara detta, ingenting annat! Hör på, min vän — ty ni är i alla fall min vän — jag är naturligtvis en sådan enkel, fattig och obetydlig man, men det är icke detta det gäller, (jag talar visst bara om onödiga saker, det kommer sig av förvirringen, Nastenka,) men jag skulle ha älskat er så, på ett sådant sätt, att även om ni ännu älskade honom, och fortfor att älska honom, som jag icke känner, så skulle ni likväl icke ha märkt att min kärlek på något sätt var plågsam för er. Ni skulle blott ha märkt, ni skulle blott ha känt varje ögonblick, att bredvid er slog ett tacksamt, tacksamt hjärta, ett varmt hjärta, som för er skull... Åh, Nastenka, Nastenka! vad har ni gjort med mig!...

— Gråt icke, jag vill icke, att ni gråter, — sade Nastenka och reste sig hastigt från bänken. — Kom, stig upp, kom med mig, gråt icke, gråt icke, — sade hon och torkade mina tårar med sin näsduk, — seså, kom nu, så gå vi. Jag skall kanske säga er något... Ja, om han nu övergivit mig, ifall han glömt mig, fast jag ännu älskar honom, (jag vill icke bedra er)... men hör på, svara mig. Om jag t. ex. kom att älska er, jag menar om jag bara... Åh, min vän, min vän! När jag tänker, när jag tänker att jag sårade er den gången, då jag skrattade åt er kärlek, då jag berömde er för att ni icke förälskat er i mig! O min Gud! Men att jag icke förutsåg det, hur kunde jag vara så dum, — men... Näja, jag har fattat mitt beslut, jag skall säga er allt...

— Hör nu, Nastenka, vet ni vad? Jag skall lämna er, det blir det bästa. Det är helt enkelt, jag bara plågar er. Nu har ni samvetskval för att ni gjort narr av mig, men jag vill icke, nej, jag vill icke, att ni utom er sorg... Det är naturligtvis mitt fel, Nastenka, men farväl!

— Vänta, hör på mig: kan ni vänta?
 — Vänta? På vad?
 — Jag älskar honom, men detta skall gå över, det måste gå över, det är icke möjligt

**Vad skall jag
 bjuda på?**

En husmors stående fråga.

GULDUS och **POMMAC**, de nya, härliga dryckerna, lämpa sig alltid; de ersätta öl, vin och läskedrycker.

Alltså:

GULDUS och **POMMAC** efter kaffet på förmiddagen, till maten vid midnatten, som sällskapsdryck på eftermiddagen, till förfriskning vid danstillställningar, och sist men icke minst — för törsten i sommarhettan!

Tillverkas och försäljes av
 150 mineralvattenfabriker över
 hela landet.

**A.B. FÖRENADE
 PIANO & ORGELFABRIKER
 GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets
 största fabriker. Försäljnings-
 magasin. Stockholm: Drottningg.
 28, Göteborg: Arkaden, Malmö:
 Österg. 28, Norrköping: Drott-
 ningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 26.

AXA

Havre-gryn
 „ mjöl
 „ must

Gliv barn och sjuklingar det finaste av allt;

AXA HAVREMUST

*H. E. Ekströms
 patenterade
 Jästmjöl
 välkänt sedan 45 år
 Örebro Kem. Tekn. Fabrik*

Dina blommors trevnad
 Är ditt hems trevnad.

Detta uppnås genom
 användande av

Stidsvigs

Blomstergödning

**A.-B. FETTINDUSTRI,
 Malmö.**

Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

Ferrin

Bästa järnmedel

utmärkt styrkande.

Föreskrives av många läkare.
Fås på apoteken.

Som en nödhjäl

när muskelarbete, gymnastik, massage och dietetiska föreskrifter inte hjälpa vid kronisk förstoppning, måste man använda avföringsmedel, skriver Professor med. Dokt. Poulsson i sin Lärobok i Farmakologi.

Tabletter och piller, sammansatta som Leo-Tabletter (milt verkande) och Leo-Piller (starkare verkande), kunna vid dylika tillfällen användas med stor fördel. De erh. på apoteken o. framst. av Aktiebolaget Leo i Hälsingborg.

Mot mal, kackerlackor, väggohyra, flugor och andra dylika insekter finnes intet bättre utrotningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar å 0,80 och 1,50 i alla Färg- och Kemikalieaffärer samt hos ensamimportörerna Aktiebol. Eug. Wingård, Malmö.

SINGER

Syboardsmaskiner

Nerliens

REGERINGSGATAN
FRAMKALLAR
KOPIERAR
FÖRSTORAR

Kullgrens Gravvårdar

Ägna Edra avlidna en bestående minnesvård!

Rikhaltig katalog gratis.
GRANITAKTIEBOLAGET
C. A. KULLGREN'S ENKA
UDDEVALLA

annat, det håller redan på att gå över, jag märker det... Det är icke gott att veta, kanske blir allt slut i dag, ty jag hatar honom, därför att han gjort narr av mig, under det att ni grät tillsammans med mig, därför att ni icke skulle ha försmått mig som han gjort, emedan ni älskar mig, men han älskade mig icke, därför att jag själv slutligen älskar er... Ja, jag älskar er! Jag älskar er som ni älskar mig. Jag sade er ju själv detta redan förut, ni hörde det själv, — jag älskar er därför att ni är bättre än han, därför att ni är ädlare än han, därför, därför att han...

Den stackars flickans sinnesrörelse var så stark, att hon icke talade ut, hon lade sitt huvud mot min skuldra, sedan mot mitt bröst och började gråta bittert. Jag tröstade henne, sökte lugna henne, men hon kunde icke upphöra med sin gråt, hon tryckte alltjämt min hand och sade mellan snyftningarna: "Vänta litet, vänta litet, jag skall strax sluta! Jag vill säga er... ni skall icke tro, att dessa tårar — det är bara av svaghet, vänta tills det går över..." Slutligen upphörde gråten, hon torkade sina tårar och vi fortsatte åter vår väg. Jag ville säga något, men hon bad mig ännu länge att vänta därmed. Vi tegeo... Till sist samlade hon sig och började tala...

— Ser ni, — började hon med svag och darrande röst, i vilken det dock plötsligt låg en klang, som träffade mig rätt i hjärtat och där uppväckte en ljuv sveda, — tro icke, att jag är så obeständig och flyktig, tro icke, att jag så lätt och fort kan glömma och bedraga... Jag har älskat honom ett helt år, och jag svär vid Gud, att aldrig, aldrig någonsin har jag ens i tanken varit honom otrogen. Han föraktade detta, han gjorde narr av mig — Gud förlåte honom! Men han kränkte mig och sårade mitt hjärta! Jag — jag älskar honom icke, ty jag kan bara älska den som är ädelmodig, som förstår mig, som är ädel. Ty jag är själv sådan, om han är mig ovärdig — ja Gud förlåte honom! Detta var bättre gjort av honom än om jag efteråt blivit bedragen i mina förväntningar och fått se hurudan han var... Seså, nu är det slut! Men hur kan jag veta, min gode vän, — fortfarande hon och tryckte min hand, — det är icke lätt att veta, kanske är hela min kärlek ett känslornas och inbillningens bedrägeri, kanske började den som en odygd, av bagateller därför att jag stod under mormors uppsikt? Kanske borde jag ha älskat en annan och icke honom, icke en sådan man utan en annan som haft medlidande med mig och, och... Så ja, låt oss icke mer tala om detta, — avbröt Nastenka, flämtande av sinnesrörelse, — jag ville bara säga er, att om ni, fast jag älskar honom (nej, älskade honom) om ni trots detta ännu säger... Om ni känner, att er kärlek är så stor, att den kanske till sist kan uttränga den förra ur mitt hjärta... Om ni vill hysa medlidande med mig, om ni icke vill lämna mig ensam med mitt öde, utan tröst, utan hopp, om ni vill älska mig alltid som ni älskar mig nu, så svär jag, att tacksamheten... att min kärlek till sist skall bli er kärlek värdig... Vill ni nu ta min hand? — Nastenka, — utropade jag med av snyftningar halykvävd röst, — Nastenka... O, Nastenka!

— Seså, nog nu! Ja, nu är det alldeles nog! — yttrade hon och behärskade sig med möda — seså nu är allt sagt eller hur? Är det icke så? Nå, och ni är lycklig och jag är lycklig, icke ett ord om detta vidare, vänta litet, skona mig. Tala om något annat, för Guds skull...

— Ja, Nastenka, ja! Nog om detta, nu är jag lycklig, jag. Seså, Nastenka, seså, låt oss tala om något annat, låt oss tala fort, fort! Jag är redo...

(Forts.)

MIDSOMMARGÅVOR!

Salongsgevär, Luftbössor, Krocketspel, Trapetzer, Gungor, Kanoter, Tält, Sommarspel, båtbord, hopfällbara Vilstolar, ställbara Hängmattor, Simkuddar, Simdräkter,

FISKREDSKAP

MAURITZ WIDFORSS' H.A.B.

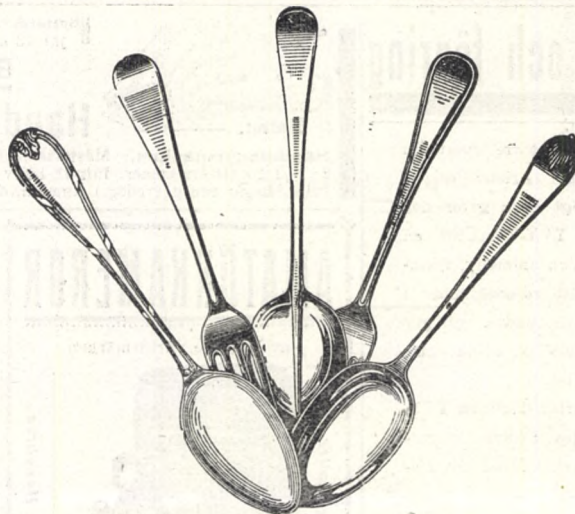
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
STOCKHOLM

31 KLARABERGSGATAN 31
88 DROTTNINGGATAN 88
11 GÖTGATAN 11

BY APPOINTMENT

PRINCE'S NYSILVER SKEDAR, GAFFLAR OCH HUSHÅLLSSILVER HÅLLER EN MANSÅLDER

Prince's Nysilver, Skedar & Gafflar äro uteslutande tillverkade i bolagets egna verkstäder i Sheffield i en variation av vackra modeller och garanteras bibehålla sitt unika utseende i mer än trettio år.

Prince's nysilver är den enda varaktiga ersättningen för Sterlingsilver. Katalog per post franco.

	Slät modell	Fantasi-modell
Bordsskedar & Gafflar	£ 4-0-0	£ 4-8-6
Dessertskedar & Gafflar	£ 3-0-0	£ 3-5-0
Soppskedar	£ 4-0-0	£ 4-8-6
Teskedar	£ 1-15-0	£ 1-12-6
Afternoon tea-teskedar	£ 1-4-0	£ 1-8-6

MAPPIN & WEBB Ltd

158-162 OXFORD ST. W.1. 172. REGENT ST. W.1
2 QUEEN VICTORIA ST. E.C.4.
LONDON, ENGLAND.

Representanter:
GULDSMEDSBOLAGET I STOCKHOLM
Regeringsgatan 1

Cloettas

Guld-Cacao
och
Choklad

Oumbärliga i skog och mark

FRÅGOR

(Forts.)

N:o 64. Jag är en 30-årig affärskvinna (självständig), som sedan 10 år tillbaka ägnat mig åt denna bransch, men som nu så tröttnat på detta arbete och kanske blivit något nervös att min läkare tillråder mig annan sysselsättning. Jag vore tacksam om någon av Iduns läsare ville tillråda mig vilken sysselsättning jag skulle kunna välja. Vad fordras t. ex. för att kunna bli hushållslärlarinna eller hemsöjdskonsulent?

Har ej stora anlag för alltför mycket teoretiskt arbete. Fäster mig mindre vid inkomsten, men önskar en sysselsättning, som är "väl ansedd".

Stor organisationsförmåga och god smak äro nog mina största förtjänster, i händelse dessa egenskaper kunna vägleda.

Synnerligen tacksam för svar "Bekymrad".

N:o 65. Vilka fördelar och ev. nackdelar medför ett paktum för den kvinnliga parten. Hur skrives ett paktum? Måste det lagfaras för att vinna giltighet.

Prenumerant.

N:o 66. Undertecknad gör härmed en förfrågan. Finns någon specialist för kräftsjuka, finnes något hem eller dylikt där sådana sjukdomar särskilt behandlas? Finnes Cuhnes anstalt kvar i Leipzig. Tacksam för svar i Eder tidning till

Mångårig prenumerant.

N:o 67. På grund av mitt stora intresse för resultatet av de olika läsemetoderna i småskolan: enbart ljudmetod eller ljudmetod i förening med bokstavering och uppdelning i stavelser redan från början, skulle jag vilja höra uttalanden från sakkunniga, huru barnens förmåga med avseende på rättskrivning och renläsning ställer sig vid följande av resp. metoder.

Svar motes tacksamt, helst med namnunderskrift.

Intresserad.

N:o 68. Ville gärna veta om det kan anses opassande för ensamma unga damer att på resor besöka finare restauranger för att intaga sina måltider.

"Undrande".

VID DÖDENS PORT.

OTALIGA VORO DE GÅNGER, som fru Lisen, under början av det dagliga slitet med de fem små barnen, den ständiga, tröstlösa kampen mot damm och smuts och den för hennes skönhetssinne så pinsamma omgivning och odrägliga utsikt mot bakgårdens soptunnor och klosetter, sagt till sig själv: ack om jag väl vore död och finge vila, vila vila. Men det var då, medan hon ännu trodde att döden var liktydig med den totala intighetens fullkomliga ro, och då hon njöt av att tänka på att hennes stackars uttrötta kropp skulle spårslöst försvinna, och befrias från de ständigt återkommande grossesserna och väntade födsloplågorna, från det år från år ho-

Vilka Avföringsmedel bör man använda?

Det är en allmänt bekant sak att många människor lida av kronisk förstoppning och att de därför nödgas dagligen använda avföringsmedel. För dessa människor är det då av betydelse att veta, vilka medel de böra använda. En mycket bekant norsk farmakolog, professorn vid Kristiania universitet med dokt. Poulsson påpekar i sin lärobok i Farmakologi, att åtskilliga allmänt brukliga medel av olika orsaker icke äro lämpliga att använda vid kronisk förstoppning.

Om extrakt av Sagradabark och aloe skriver därefot professor Poulsson, att de båda äro mycket användbara medel vid kronisk förstoppning, och framhåller att dosen av aloe vid längre tids användning icke behöver ökas utan ständigt verkar på samma sätt, vilket ju är en mycket viktig sak. Det är i huvudsak dessa två ämnen tillsammans med litet phenolphtalein som användas vid fabrikationen av Leo-tabletter och -piller. Leo-tabletter äro mildt verkande och Leopiller starkt verkande avföringsmedel. Båda användas mycket å sjukhus och av läkare samt erhållas på apoteken.

BARN BEHÖVA

Syster Ellas Salva

Den ömtåliga barn huden kräver särskild försiktighet vid användandet av salvor och smörjmedel. Endast de renaste, finaste och mest hygieniska samt på huden mildt verkande beståndsdelar få ingå i en salva för barn och vid tillverkningen måste den mest skrupulösa renlighet iakttagas.

Syster Ellas Salva

fyller de högsta anspråk på mild och välgörande hudverkan, absolut renhet och oskadlighet för den ömtåligaste hud.

På begäran intygas, att syster Ellas salva är på grund av alla sina samfälliga goda egenskaper väl anpassad för sköteln av späda barn.

Stockholm den 1 Mars 1920.

Constance Hageman
Ex. Barnmorska

På begäran av A.-B. Tekn. Fabr.-Herba har jag noga provat en salva, kallad syster Ellas salva, och kan nu rekommendera denna, då den i varje fall av min praktik visat sig som en synnerligen lämplig komposition.

Stockholm den 29 Mars 1920.

Majken Jeansson
Barnmorska.

Tillse att Syster Ellas Salva aldrig saknas i barnkammaren.

Försäljes å alla apotek, i sjukvårds- och parfymaffärer samt hos färg- och speccerhandlande.

Om salvan ej finnes hos Eder vanliga leverantör, tillskriv eller ring

Generalagenten

A.-B. TEKNISKA DEPOTEN

STOCKHOLM

Rikstelefon 137 89

De glada böckerna

har man kallat »Pollyanna» och »Pollyanna växer upp» av E. Porter. Övers. fr. eng. Över 1/2 miljon ex. sålda på orig.-språket. Pollyanna: häft. 4.50, inb. 5.50. Pollyanna växer upp: häft. 5.25, inb. 6.25. Bästa flickböcker! Lindblads Förlag, Uppsala.

KONFIRMATIONS KAPPOR DAM- & BARNKAPPOR

i lager och på beställning till moderata priser

Egen tillverkning - Reella varor

E. SJÖSTRAND
62 Västerlånggatan 62, 1 tr.

Skönhet och fägring

har oftast en större makt än rikedom, säger Aristoteles.

Vid ständigt bruk giver den väldoftande VVY-TVALEN en frisk och fraich anletsy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den vita, skära huden och gör densamma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig.

Använd därför dagligen VVY-TVAL. Säljes i varje välsorterad affär från Ystad till Harperanda.

Österlin & Ulrikssons Kem. Tekn. Fabrik YSTAD.

Annonsera i Idun!

55 Kungsg. **Almedahls** 55 Kungsg.

Försäljnings-Magasin
Kungsgatan 55 - Göteborg
Kontoret 2166 Butiken 1131

Rikhaltigt lager av
Linne- och Bomullsartiklar
Levererar fullständiga
Linneuppsättningar
för Hotell, Restaurationer, Sjukhus,
Badhus, Ångbåtar och privat hem
samt Brudtystyrslar

Damst- och Drälldukstyg Lakanslärft Handdukar Gardiner Broderier Spetsar Vita och kulörta bomullstyg	Tennistyggerilinne och bomull Badkläder Badkappor Badlakan Badhanddukar Badmössor Badtofflor Badmattor m. m.
--	---

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni besökt Bröderne Ljunggrens Möbelfäffar, Adolf Fredriks Kyrkogata N:o 7.

Hösterm. börjar 18 aug. **Stockholms Högre Handelsläroverk.**

Björstedtska

Handelsinstitutet. Banklinje.

Handelsgymnasium. Mästersons g. 19 B. Stockholm. R. 81 15. A. 120 58. 2-, 1-, 1/2- och 1/4-års-kurser. Intr. fr. lärov. o. folksk. Fackkurser för stud. Praktiska övn. Fripl. Begär prosp. (redog.) Anmäl. dagl. Inackord. Platsförmedl. **Styrelsen.**

AMATÖRKAMEROR

av ledande världsmärken

Ica, Goetz, Voigtländer
Cantessa, Butcher, Houghton

samt alla slag av förnödenhets- & förbrukningsartiklar för fack- & amatörfotografer.

AKTIEBOLAGET ARTO, Malmö.
SÖDRA FÖRSTADSGATAN 2.
Rikst. 5276 och 5622.

I KOLONI-, SPORT- & SOMMARSTUGOR

är **BOLINDER'S SPARSPIS** IDEALET

Spisen kan uppställas fristående utan murning på en särskilt konstruerad fotställning såsom synes av bilden eller direkt på förut befintlig spis

Eldas med allt slags bränsle.
Bränslebesparande. — Prisbillig.

Finnes i varje järnhandel.

VIGORS BARNTVÅL

100% REN ANTISEPTISK

Tillverkas av **KEMISK TEKNISKA FABRIKEN VIGOR STOCKHOLM**

TILLVERKAD AV RENASTE VÄXTFETT
INNEHÅLLER INGA SKADLIGA BESTÄNDSDELAR eller KEMIKALIER
VERKAR SOM SALVA, GÖR HUDEN MJUK OCH LEN

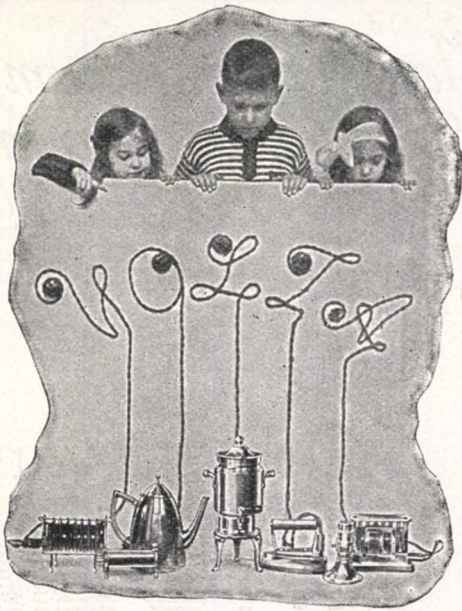
Ett lätt och angenämt arbete, som inbringar god och säker inkomst, kan envar å varje plats förskaffa sig genom försäljning av våra kem.-tekniska artiklar, oumbärliga för varje hem. Begär prover och prislista.

Fabriken Vigor, Postfack 369.

Peppar MARGARIN

ÄR DRYGT OCH VÄLSMAKANDE

LUNDELL

VOLTAS

ELEKTRISKA KOK- OCH VÄRMEAPPARATER

HÅLLBARA - PRAKTISKA - ELEGANTA
SPARA TID OCH ARBETE
OUMBÄRLIGA I VARJE MODERNT HEM

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

Utställning: BIRGER JARLSGATAN 21, nära Stureplan

PÅ EDERT "SOMMARNÖJE" LÅT EJ

EN KODAK FATTAS

VÅR, SOMMAR, HÖST ERBJUDA HELT VISST EN MÅNGFALD AV BILDER OCH GLADA MINNEN, VÄRDA ATT FOTOGRAFERAS - LÅT SAMLINGEN BLI FÖR 1920 ÅRS KODAK ALBUM - NÖJET BLIR EDERT! KODAK KAMEROR OCH KODAK FILM SAMT ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR GENOM

A.-B. HASSELBLAD-SCHOLANDER STOCKHOLM HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B. MALMÖ GÖTEBORG

Löfmark & Haglunds
PIANO genom en annons uti *Nya Wermlands-Tidningen* som är *Vermlands äldsta och enda dagliga tidning*, träffar Ni över hem i länet och stiftet. **10,000**
Huvudkontor: **Karlstad.**

ST. NYGATAN 55, MALMÖ.
Säljes även på avbetalning.

RAPID-BORAX

Renaste och drygaste borax för toalett- och hushållsändamål

Tillverkas av
Aktiebol. Oxygenol
Kungl. Hovleverantör

pade arbetet som vida översteg hennes krafter och följdes av bekväms svåra spöke. "Viljan drar halva lasset", heter det ju, men fru Lisen hade ingen sådan vilja längre. Hon ville icke föda flera barn i deras trångbudda, dystra fattigdom men hon kunde icke undkomma mannens brutala fordringar. Det var då, strax efter femte barnets födelse hon fattade ett djärvt beslut. Hon gick till en läkare, känd som en stor människovän. Och hon klagade sin nöd och bad: "Hjälp mig, herr doktor, så att jag slipper få något barn mera, ty jag orkar inte, ack nej, jag orkar inte."

Doktorn, människovännen, såg på den lilla spensliga kvinnogestalten, såg på det fina ansiktets trötta, tårda drag, de bleka läpparnas nervösa skälkning, och han tog vänligt hennes magra, hårda arbetshand i sin vita, välvärdade och talade i en tröstande ton som man talar till ett dåraktigt barn.

Ni är överansträngd, nerverna äro i olag, och då får man lätt besynnerliga idéer. Ni skall få något stärkande att ta' in, järn t. ex. och litet brom för nerverna. Så skall ni tala vid er man att ni får en tids vila och ro, det är vad ni allra bäst behöver, och då ni blir uppvilad skall ni se att ni fullt ändrat åsikt därvidlag. Det är naturens mening att kvinnan skall föda barn och fosterlandet behöver alla sina söner och döttrar och det är stort för er att veta att ni gjort en så god insats för fosterlandet."

Han avböjde vänligt betalning för recepten, följde henne till dörren och avfärdade henne med en uppmuntrande nick.

"Fosterlandet", tänkte hon bitert, "vad brydde hon sig om det. Vad gjorde det i vilken del av jordklotet, det rum och kök som skulle kallas hennes hem, var beläget, och i vilket hon var instängd med sin barnskara, sina kvävda drömmar, och där hennes ungdomsår flydde bort under grått och tungt släp och slit. Men det är klart att doktorn måste resonnera så som han gör, tänkte hon vidare, fosterlandet, det är ett ord för alla dem som ha sin egen mark att värna om, där de ha byggt sina hem mot solsidan och där deras barn växa upp, i hälsa och glädje. Doktorn fru t. ex. hon får vila och kärleksfull omvårdnad under barnsängarna, hon behöver ej stiga upp på femte dagen för att tvätta och skura, hon har en barnsköterska som har hand om barnen, och andra jungfrur som sköta hushållet. Hon får ligga och vila om mornarna och då hon stiger upp har hon god tid för sin toalett och då hon äntligen är färdig, en fin och proper företeelse, är frukostbordet dukat och med ett glatt och lyckligt leende möter hon familjen där, barnen väl omskötta, glada och rosiga. Hur skulle han kunna förstå att jag efter en ofta sömlös natt, av de minstas pjunk, får stiga upp klockan 5 eller 6, för att elda varmt och koka morgonvålningen tills min man och barnen skola stiga upp, och det hav av arbete som sedan ända till sena kvällen tvingar mig att gno utan uppehåll. Hur skulle han kunna förstå det när icke en gång min egen man vill inse att jag har något arbete att tala om."

(Forts.)

Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar
samt
Diverseannonser
återfinnas i Binumret.

FREJAMI

FÖRNÄMSTA PASTILLEN

FÖR HALS OCH BRÖST

75 ÖRE

PR. ASK

CHOKLAD & KONFEKTFABR. FREJA GEFLE

PARAFFININJEKTIONER

Före

Efter

för profilförändring av näsa och haka, även kinder, nyckelbensgroppar m. m. Facial extension (operativt utplånande avansiktsrynkor), samt alla övriga plastiska operationer utföras efter världsberömda amerikanska och franska läkares metoder.

I övrigt allt som tillhör modern kroppskultur.

MARIA ENQUIST,
EXAM. SJUKGYMNAST.

INSTITUT
FÖR SKÖNHETSÅRD &
PLASTISKA OPERATIONER

BIBLIOTEKSG. 6-8

Före

Efter

**HOSTA
EJ.....**

— — — — — Du får arrest
Pix är bra o. **Pix** är bäst!
Askar i förelagade omslag: 75 öre
och i påsar: 25 öre.

"Mamma! Mamma!!
Vovve åt upp min
Tvål!!!"

"Och det var
VINOLIA"

VinoliaTvålar finnas överallt.

V 18

"Myggan"

Skyddar mot myggen.

Erhålles som essence eller crème
överallt och direkt från

Aktiebolaget
Kemiska Fabriken ION
Stockholm C.

PRENUMERERA

genast å **IDUN** för
sista halvåret

Pris kr. 8:25

Iduns julnummer gratis till prenumeranterna

Det bör ej vara

damerna obekant

att man med Gooda-
Jästmjöl når det bästa
resultatet vid småbak.
Säljes i burkar å 25, 40
och 75 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

ÅREGÅRDEN

Åres förnämsta sport- och rekreationshotell.

är öppnat och drives i lugn hemtrevlig stil.
För att bereda ostört lugn nattetid gäller som
absolut påbud: tystnad i trappor och korridorer
efter kl. 11:30 e. m. Efter kl. 1:30 på natten
hålles Åregårdens portar obevekligt stängda.

Vidare upplysn. lämn. å rest. Rosenbads kontor helst kl. 12—1 på Riks 75 19, Allm. 5404 då dir. Meurling träffas personl.

DEN NYA
ENGELSKA "PH. D."-GRADEN.

Flera brittiska universitet ha nu inrättat en "Ph. D."-
grad, som torde lämpa sig speciellt för svenska studenter.

1. Varje med universitetsexamen försedd studerande, tillhörande något, av härvarande universitetsmyndigheter, godkänt svenskt universitet, äger inskriva sig vid brittiska universitetet för att idka studier i och för vinnande av "Ph. D."-graden.
2. Denna grad kan vinnas inom alla fakulteter, den teologiska, juridiska, medicinska, humanistiska, naturvetenskapliga, tekniska och kommersiella.
3. Den beräknade studietiden vid brittiska universitet uppgår till omkring 2 år.
4. Gradens i fråga kan vinnas genom en avhandling jämte skriftlig eller muntlig tentamen, om så anses önskvärt.

ALLA UPPLYSNINGAR

beträffande kurser, levnadsomkostnader jämte andra detaljer, kunna på begäran erhållas från

THE UNIVERSITIES BUREAU
IMPERIAL INSTITUTE, LONDON.

**BRITTISKA
UNIVERSITET**

I Storbritannien finnas 18 universitet, vilkas lärarstab och elevantal äro ungefärligen följande:

	Lärarstab	Studenter
Universitetet i Aberdeen.....	84	1024 (328 kvinnliga)
" " Belfast.....	66	685
" " Birmingham.....	141	874
" " Bristol.....	222	895 (241 kvinnliga)
" " Cambridge.....	138*	3676 (1914)
" " Dublin (T. C. D.)..	100	1285
" " Durham.....	151	961 (33 kvinnliga)
" " Edingburgh.....(c)	200	2529 (546 kvinnliga)
" " Glasgow.....	158	2916 (662 kvinnliga)
Irländska nationaluniversitetet.....	157	1774
Universitetet i Leeds.....	186	1065 (204 kvinnliga)
" " Liverpool.....	214	1170 (305 kvinnliga)
" " London.....	800—900	4086
" " Manchester.....	238	1268
" " Oxford.....	159*	3045 (450 kvinnliga)
" " St. Andrews.....	93	508 (200 kvinnliga)
" " Sheffield.....	146	399
" " Wales.....	164	1319 (437 kvinnliga)

* Dessutom finnes ett stort antal kursledare och docenter.

(Universitetsnotarierna lämna på begäran alla närmare upplysningar.)